

Analiza financijskih izvještaja na primjeru RSM Croatia d.o.o. Koprivnica

---

Horvat, Saša

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:926988>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-20**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

DIPLOMSKI RAD br. 371/PE/2021

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA PRIMJERU RSM CROATIA d.o.o.
KOPRIVNICA

Saša Horvat

Varaždin, veljača 2021. godine

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN
Studij POSLOVNA EKONOMIJA

DIPLOMSKI RAD br. 371/PE/2021

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
NA PRIMJERU RSM CROATIA d.o.o.
KOPRIVNICA

Student:
Saša Horvat, 0016030324

Mentor:
doc. dr. sc. Damira Đukec

Varaždin, veljača 2021.

Sažetak

Osnovni cilj ovog završnog rada je pokazati, pojasniti i analizirati na temelju činjenica financijske izvještaje, približiti što su to financijski izvještaji, te na temelju financijskih izvještaja RSM Croatia d.o.o., objasniti pozicije u financijskim izvještajima društva i što one ustvari znače i prikazuju.

Financijski izvještaji su najbitniji i najbolji pokazatelji nekog društva kako društvo posluje, te se na temelju prikazanih informacija u njima može jasno vidjeti kako društvo posluje. Te informacije javno su dostupne u određenom periodu godine za godinu koja je završila te svatko tko je zainteresiran može pregledati financijske podatke za društvo s ograničenom odgovornošću te za dioničko društvo. Kako na području Republike Hrvatske postoje razni oblici društava, u ovome radu fokus je na društvima s ograničenom odgovornošću, kakvo je i društvo RSM Croatia d.o.o. iz Koprivnice.

U završnom dijelu napravljena je analiza financijskog stanja bilance temeljem financijskih pokazatelja, između ostalih pokazatelji imobiliziranosti, likvidnosti, zaduženosti. Analiza financijske učinkovitosti društva u vidu ekonomičnosti i profitabilnosti poslovanja poduzeća.

Ključne riječi: *financijski izvještaji, poslovanje, društvo s ograničenom odgovornošću, analiza financijskog stanja*

Abstract

The main goal of this final paper is to show, explain and analyze the financial statements based on the facts, to approximate what the financial statements are, and based on the financial statements of RSM Croatia d.o.o. explain the positions in the company's financial statements and what they actually mean.

Financial statements are the most important and best indicators of a company how the company operates and based on the information presented in them you can clearly see how the company operates. This information is publicly available during a certain period of the year for the year that has ended, and anyone interested can view the financial data for the limited liability company and for the joint stock company. As there are various forms of companies in the Republic of Croatia, the focus of this paper is on limited liability companies, such as the company RSM Croatia d.o.o. from Koprivnica.

In the final part, an analysis of the financial condition of the balance sheet was made, on the basis, of financial indicators, including indicators of immobilization, liquidity, indebtedness. Analysis of the financial efficiency of the company in the form of economy and profitability of the company.

Keywords: *financial statements, business, limited liability company, financial condition analysis*

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL: Odjel za ekonomiju

STUDIJSKI PROGRAM: diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija

PREJEDINICA: Saša Horvat

MATIČNI BROJ: 0016030324

DATA: 10.3.2021

KOLEGIJ: Računovodstvo za potrebe upravljanja

NASLOV RADA: Analiza financijskih izvještaja na primjeru RSM Croatia d.o.o. Koprivnica

NASLOV RADA NA
ENGL. JEZIKU: Analysis of financial statements on the example of RSM Croatia d.o.o. Koprivnica

MENTOR: dr. sc. Damira Keček

ZVANJE: Docent

ČLANOVI POVJERENSTVA:

1. izv. prof. Anta Rončević, predsjednik povjerenstva
2. doc. dr. sc. Damira Keček, član
3. doc. dr. sc. Damira Keček, mentor
4. prof. dr. sc. Anica Hunjet, zamjenski član
5. _____

Zadatak diplomskog rada

BROJ: 371/PE/2021

OPIS:

Cilj ovog rada je analiza financijskih izvještaja društva RSM Croatia d.o.o. iz Koprivnice. Zadatak rada sastoji se od komparativne analize financijskih informacija iz financijskih izvještaja društva iz 2018. i 2019. godine te donošenja preporuka za poslovanje poduzeća.

Glavni dijelovi rada su:

- standardi financijskog izvješćivanja,
- financijski izvještaji društva RSM Croatia d.o.o.
- vertikalna i horizontalna analiza bilance društva RSM Croatia d.o.o.
- analiza temeljem financijskih pokazatelja
- analiza financijske učinkovitosti
- zaključak

ZADATAK UPUĆAN
10.3.2021

[Handwritten signature]

Popis korištenih kratica

ZOR - Zakon o računovodstvu

GFI - Godišnji financijski izvještaji

NN - Narodne novine

RH - Republika Hrvatska

EU - Europska unija

MF - Ministarstvo financija

BIL - Bilanca

RDG - Račun dobiti i gubitka

FINA - Financijska agencija

PD – Obrazac prijave poreza na dobit

OSD – ostala sveobuhvatna dobit

HNB – Hrvatska narodna banka

MRS – Međunarodni računovodstveni standardi

MSFI – Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja

HSFI - Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1	Definiranje problema	1
1.2	Cilj rada	2
1.3	Metode rada	2
1.4	Struktura rada	2
2.	Standardi financijskog izvješćivanja	3
2.1	Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja	3
2.2	Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja	5
2.3	Razlike između HSFI i MSFI	6
3.	RSM CROATIA d.o.o.	7
3.1	Godišnji rast	8
3.2	Standardi pružanja usluga poduzeća	9
3.3	Klijenti i područje djelovanja RSM Croatia d.o.o.	10
4.	Financijski izvještaji poduzeća RSM Croatia d.o.o.	11
4.1	Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)	12
4.2	Račun dobiti i gubitka	15
4.3	Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti društva	18
4.4	Izvještaj o novčanim tijekovima	20
4.5	Izvještaj o promjenama kapitala	22
4.6	Bilješke uz financijske izvještaje	23
5.	Analiza financijskog stanja društva RSM Croatia d.o.o.	30
5.1	Vertikalna analiza bilance	31
5.2	Horizontalna analiza bilance	33
5.3	Analiza temeljem financijskih pokazatelja	34
5.3.1	<i>Pokazatelji imobiliziranosti poduzeća</i>	34
5.3.2	<i>Pokazatelji likvidnosti poduzeća</i>	35
5.3.3	<i>Pokazatelji zaduženosti poduzeća</i>	37
5.3.4	<i>Pokazatelji pokrića obveza</i>	38
5.3.5	<i>Pokazatelji autonomije</i>	39
5.3.6	<i>Pokazatelji obrtaja imovine</i>	40
6.	Analiza financijske učinkovitosti	41
6.1	Analiza ekonomičnosti poslovanja	41
6.2	Analiza profitabilnosti	42
7.	Zaključak	44
	Popis slika	47
	Popis tablica	48

1. Uvod

Financijski izvještaji su izvještaji koji nam pokazuju, pružaju uvid u poslovanje nekog subjekta i kao takvi su ključni za pružanje informacija za korisnike tih financijskih izvještaja. Temeljni financijski izvještaji su Bilanca, Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o novčanom tijeku, Izvještaj o promjenama kapitala te Bilješke uz financijske izvještaje. Oni daju jasnu sliku o subjektu koji prikazuju. U ovom radu prikazani su financijski izvještaji RSM Croatia d.o.o. iz Koprivnice.

Prema svojim podacima RSM Croatia spada u kategoriju malih poduzetnika po Zakonu o računovodstvu i kao takvo poduzeće, dovoljno je za javnu objavu, da objavi Bilancu i Račun dobiti i gubitka za tada završenu godinu te Bilješke uz financijske izvještaje. Izvještaj o promjenama kapitala te Izvještaj o novčanom tijeku, društvo nije obvezno objaviti. Srednji i veliki poduzetnici su obvezni izraditi i ta sva spomenuta izvještaja u GFI-a društva. Bez obzira na to, napravljena su i prikazana i ta dva izvještaja za društvo RSM Croatia d.o.o..

RSM Croatia posluje na području Republike Hrvatske, na tržištu usluga, bavi se ponajviše uslugama revizije, knjigovodstvenim i konzalting uslugama. Na tržištu sa puno konkurenata iznimno je bitno biti drugačiji, a u ovom radu ću objasniti po čemu se RSM Croatia razlikuje od ostalih konkurenata, te koje su njegove prednosti i nedostaci u odnosu na konkurente.

U današnje vrijeme jako je bitno prikazati fer i realnu sliku poduzeća iskazanu informacijama tj. podacima u financijskim izvještajima. Podaci su javno dostupni za svaku godinu za sva poduzeća koja posluju na teritoriju Republike Hrvatske. Usprkos tome, velika većina ljudi nije upoznata sa financijskim izvještajima niti je upoznata gdje se takvi izvještaji objavljuju. Informacije koje se nalaze u tim izvještajima služe da korisnici tih financijskih izvještaja imaju jasniju sliku o društvu te na temelju tih podataka mogu postupati u svojim nakanama u poslovnom svijetu.

1.1 Definiranje problema

Problem rada je analiza financijskih izvještaja društva RSM Croatia d.o.o. iz Koprivnice. Analiza financijskih izvještaja je napravljena na temelju financijskih izvještaja društva. U diplomskom radu analizirani su i pojašnjeni svi relevantni podaci tih financijskih izvještaja.

1.2 Cilj rada

Cilj ovog rada je pojasniti ulogu financijskih izvještaja trgovačkih društava te kako društva mogu imati velike koristi od pravilnog financijskog izvještavanja. Na temelju financijskih izvještaja društva RSM Croatia d.o.o., usporedbom podataka iz 2018. i 2019. godine, cilj je napraviti i analizirati promjene u te dvije godine primjenom poslovnih analiza podataka.

1.3 Metode rada

Za potrebe završnog rada „Analiza financijskih izvještaja na primjeru RSM Croatia d.o.o.“, istraživanje se provodilo na temelju dostupnih informacija, najviše iz stručnih knjiga iz područja financija, financijskog računovodstva, revizije i ostalih sličnih područja na kojima društvo posluje. Uz sve navedeno, korišteni su primjeri iz arhive društva RSM Croatia d.o.o.. Korištene su metode analize, metode sinteze, deskripcije i komparacije.

1.4 Struktura rada

Struktura rada je podijeljena u sedam cjelina. Prvo poglavlje je uvod u kojem je definiran problem rada, istaknut je cilj rada te metoda i struktura rada. U drugom dijelu su definirani standardi financijskog izvješćivanja. Treće poglavlje odnosi se na RSM Croatia d.o.o. iz Koprivnice. U četvrtom poglavlju obuhvaćeni su temeljni financijski izvještaji. Peto poglavlje se odnosi na analizu financijskih izvještaja društva. Šesto poglavlje analizira financijske učinkovitosti, ekonomičnost poslovanja i profitabilnost. Zadnje poglavlje prikazuje zaključak na ovaj rad.

2. Standardi financijskog izvješćivanja

Standardi financijskog izvješćivanja obuhvaćaju Hrvatske standarde financijskog izvješćivanja (HSFI) i Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja (MSFI). Prema Zakonu o računovodstvu, svi poduzetnici su obvezni sastavljati godišnja financijska izvješća. Primjenjuju se Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja (HSFI) ili Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (MSFI), ovisno o pokazateljima prema kojima se poduzetnici razvrstavaju. U tome smislu Zakona o računovodstvu, poduzetnici se razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike poduzetnike. Obveznici primjene HSFI-a su mikro, mali i srednji poduzetnici. Veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa su obveznici primjene MSFI-a.

2.1 Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja

„Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja su prihvaćeni standardi nastali prema Zakonu o računovodstvu, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvješćivanja. Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja temelje se na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi te Direktivi 2013/34 EU“ (HSFI, 2017).

„Kako se Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja koriste prilikom sastavljanja godišnjih izvještaja za mikro, mala i srednja poduzeća tako je njihov sadržaj prilagođen na manji opseg koji teoretski i stručno zadovoljava kriterije suvremenog financijskog računovodstva. U Hrvatskim standardima financijskog izvješćivanja naznačene su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja“ (HSFI, 2017).

Prema Odluci o objavljivanju hrvatskih standarda financijskog izvještavanja svrha ovih standarda jest (NN 86/15):

- a) „propisati osnovu za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja
- b) pomoć revizorima u formiranju mišljenja o tome jesu li financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvješćivanja
- c) pomoć korisnicima financijskih izvještaja pri tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.“

Prema Hrvatskim standardima financijskog izvješćivanja (NN, 86/15) regulirana je tematika u vezi s financijskim izvještajima. Prije svih namijenjena vanjskim korisnicima tih informacija. Zahtjevi mjerenja, prezentiranja, priznavanja, procjene, te svih transakcija te poslovnih događaja koji su bitni za financijske izvještaje opće namjene.

Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja su jednostavniji od Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, manjeg su opsega. No i takvi, oni su dovoljno stručni da zadovoljavaju kriterije suvremenog financijskog računovodstva. Utemeljeni su prema odrednicama Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, IV. i VII. Direktivi Europske unije, ali i prema domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi.

Hrvatski standardi financijskog izvještaja temelje su na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i Direktivama Europske unije. Kako smatraju Žager et al (2008), razvijeni su u prvom radu za male i srednje poduzetnike koji su zbog same prirode složenosti Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja imali problema sa njihovom primjenom. Može se reći kako su Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nešto jednostavniji po opsegu naspram Međunarodnih standarda, ali generalno gledajući nisu suprotni odredbama Međunarodnih standarda.

Obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja su poduzetnici koji su prema Zakonu o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 3116/18, 42/20, 47/20) klasificirani kao mikro, mali i srednji.

Prema Odluci o objavljivanju HSFI-a, ovo su brojevi i nazivi tih standarda (NN 86/15):

„HSFI 1 – Financijski izvještaji

HSFI 2 – Konsolidirani financijski izvještaji

HSFI 3 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške

HSFI 4 – Događaji nakon datuma bilance

HSFI 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina

HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina

HSFI 7 – Ulaganja u nekretnine

HSFI 8 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja

HSFI 9 – Financijska imovina

HSFI 10 – Zalihe

HSFI 11 – Potraživanja

HSFI 12 – Kapital

HSFI 13 – Obveze

HSFI 14 – Vremenska razgraničenja

HSFI 15 – Prihodi

HSFI 16 – Rashodi

HSFI 17 – Poljoprivreda.“

Problematika financijskog izvješćivanja obveznika primjene regulirana su kroz ukupno sedamnaest standarda koji pojedinačno obrađuju pozicije u financijskim izvještajima. Navedenim standardima, obveznici primjene tih HSFI-a, dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje.

2.2 Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja

Kako Žagar et al. (2016) navode, da bi se računovodstveni sustavi zemalja ujednačili, najprije su doneseni Međunarodni računovodstveni standardi koji su usvojeni tijekom 1970-ih godina. Kako se tijekom godina, samo poslovanje i okružje mijenjalo, tako su i standardi doživljavali određene promjene. 2004. godine Međunarodni računovodstveni standardi promijenili su svoje ime u Međunarodne računovodstvene standarde budući da su u prvom redu bili usmjereni na problematiku financijskog izvještavanja. Danas je velik broj zemalja prihvatio Međunarodne računovodstvene standarde među kojima je i Republika Hrvatska koja je temeljem njih donijela nacionalne standarde odnosno Hrvatske standarde financijskog izvještavanja.

Prema Zakonu o računovodstvu (NN 78/15, 134/15, 120/16, 3116/18, 42/20, 47/20) obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.

Sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja zakonski zahvaća velike poduzetnike te poduzetnike od javnog interesa. Također, oni su obvezni primjenjivati i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) u tom sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja. Obveznici Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja dužni su sastaviti temeljne financijske izvještaje kako slijedi (NN 120/16):

1. „Izvještaj o financijskom položaju,
2. Račun dobiti i gubitka,
3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. Izvještaj o novčanim tijekovima,
5. Izvještaj o promjenama kapitala,
6. Bilješke uz financijske izvještaje“

„Radi ujednačenja računovodstvenih propisa na međunarodnoj razini uvedeni su Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) koji su kasnije preoblikovani u Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja (MSFI). Primjena Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja ovisi o prihvaćanju u nacionalnim zakonodavstvima“ (Belak i Vudrić, 2012).

U Republici Hrvatskoj, Međunarodne standarde financijskog izvješćivanja, obvezni su bili primjenjivati do 1. siječnja 2018. godine bili svi poduzetnici. Prema Belaku i Vudriću (2012), donošenjem Hrvatskih standarda financijskog izvješćivanja koji se primjenjuje od 1. siječnja 2008. godine, Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja primjenjuju se isključivo na velike poduzetnike i poduzetnike od javnog interesa.

2.3 Razlike između HSFI i MSFI

Jednostavnim jezikom se može ustvrditi da su Hrvatski standardi financijskog izvještavanja zapravo pojednostavljeni Međunarodni standardi financijskog izvještavanja. HSFI su temelj za sastavljanje i objavu financijskih izvještaja mikro, malih i srednjim poduzetnika u Republici Hrvatskoj. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja su temelj za sastavljanje i objavu velikih i subjekata od javnog interesa.

Do 2008. godine, svi poduzetnici u Republici Hrvatskoj su sastavljali i objavljivali financijske izvještaje sukladno MSFI-a, a kada su te godine objavljeni HSFI, s ciljem pojednostavljenja sastavljanja i objave, krenuli su HSFI u primjenu na već spomenute mikro, male i srednje poduzetnike. HSFI kao takvi utemeljeni su na MSFI.

Obveznici primjene HSFI (NN 30/2008) su:

- „društva kompanije čije dionice ne kotiraju na burzi
- nisu financijske institucije
- ne sastavljaju konsolidirana financijska izvješća
- ne zadovoljavaju 2 ili 3 od 3 kriterija vezanih za visinu aktive (više od 150 milijuna kuna), prihoda (više od 300 milijuna kuna) i prosječan broj zaposlenika (više od 250 zaposlenika) potrebnih za klasifikaciju u skupinu velikih poduzetnika sukladno Zakonu o računovodstvu.“

Ostali poduzetnici čije dionice kotiraju na burzi, koji su financijske institucije, poduzetnici koji sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje te poduzetnici koji prelaze više od dva gore navedena kriterija, obvezni su svoje financijske izvještaje sastavljati prema MSFI.

3. RSM CROATIA d.o.o.

Društvo s ograničenom odgovornošću RSM Croatia d.o.o. je mali poduzetnik prema svojoj veličini. Društvo pretežno posluje na području Republike Hrvatske, dok u znatno manjem dijelu na inozemnom tržištu. U ovom poglavlju prikazani su osnovni podaci o društvu, te godišnji rast društva na temelju zadnjih deset godina, standarde usluga poduzeća. Završni dio je o klijentima i o području djelovanja društva RSM Croatia d.o.o..

RSM Croatia d.o.o. je hrvatska revizorska i konzultantska tvrtka u 100%-tnom privatnom vlasništvu osnovana pod imenom Hodicon d.o.o. 1993. godine u Koprivnici (Profil RSM Croatia, 2020). 2020. godine proslavljena je 27-a godišnjica tvrtke. Među prvim revizorskim tvrtkama dobili su odobrenje za rad od Ministarstva financija Republike Hrvatske, neposredno nakon donošenja Zakona o reviziji. Sjedište tvrtke je u poslovnom središtu Koprivnice, ulici Josipa Vargovića 2. Podružnica Zagreb aktivna je na adresi Savska 106 na kojoj djeluje već osam godina.

RSM International je šesta najveća revizorska, porezna i savjetodavna mreža na svijetu. RSM International prihvatila je RSM Croatia d.o.o. kao tvrtku članicu u Republici Hrvatskoj. RSM je svjetska mreža neovisnih računovodstvenih i savjetodavnih poduzeća. Ukupan prihod mreže od \$5.37 milijardi dolara, čini ju jednom od deset najvećih međunarodnih računovodstvenih organizacija u svijetu. Poduzeća članice pokreću se zajedničkom vizijom pružanja visoko kvalitetnih profesionalnih usluga na njihovim domaćim tržištima kao i zadovoljavanju potreba svojih klijenata u pružanju međunarodnih profesionalnih usluga. RSM je član "Forum of Firms". Cilj "Forum of Firms" je promocija konzistentnih i visoko kvalitetnih standarda financijske i revizijske prakse širom svijeta. RSM je brand koji koristi mreža neovisnih računovodstvenih i savjetodavnih tvrtki od kojih svaka djeluje u svom vlastitom zakonskom okruženju.

Prema profilu RSM Croatia d.o.o. (2020), posebno se ističe da je RSM, osvojila nagradu „Najbolja mreža godine“ na dodjeli nagrada „The Accountant and International Accounting Bulletin Awards“, 04. listopada 2017. godine u Londonu. RSM mreža okrunila se istom nagradom 2014. godine tako da je ponovno osvajanje dokaz da RSM snažno djeluje i konstantno radi na svojoj izvrsnosti.“

3.1 Godišnji rast

U ovom dijelu prikazan je godišnji rast društva RSM Croatia d.o.o. na temelju godišnjih prihoda u posljednjih jedanaest godina poslovanja zaključno sa 2019. godinom. Iznosi su prikazani u kunama. Početna godina u tablici je 2009. godina zbog toga što su u društvo ušli novi partneri te je time povećano poslovanje društva. U tablici 1, vidljivo je kretanje prihoda u zadnjih 11 godina tvrtke, te postotak porasta ili postotak smanjenja prihoda u odnosu na godinu prije.

Tablica 1 Rast RSM Croatia d.o.o.

<i>Godina</i>	<i>Prihod</i>	<i>Godišnji rast</i>
2009.	3.186.505	69,45%
2010.	3.028.986	-4,94%
2011.	3.028.912	0,00%
2012.	3.570.200	17,87%
2013.	4.319.400	20,98%
2014.	4.213.600	-2,45%
2015.	4.425.501	5,03%
2016.	4.134.577	-6,57%
2017.	4.383.596	6,02%
2018.	4.522.732	3,17%
2019.	5.475.419	21,06%

Izvor: Izrada autora prema Profilu RSM Croatia, 2020

Kako je vidljivo iz tablice iznad, 2019. godina je najuspješnija godina u povijesti RSM Croatia d.o.o.. Visina prihoda nije znak uspjeha nekog poduzeća, ali je dobar pokazatelj rasta poduzeća, što s druge strane govori da kontinuirani rast nekog poduzeća, u ovom slučaju RSM Croatia d.o.o., daje dobru sliku i pokazuje prepoznatljivost na tržištu.

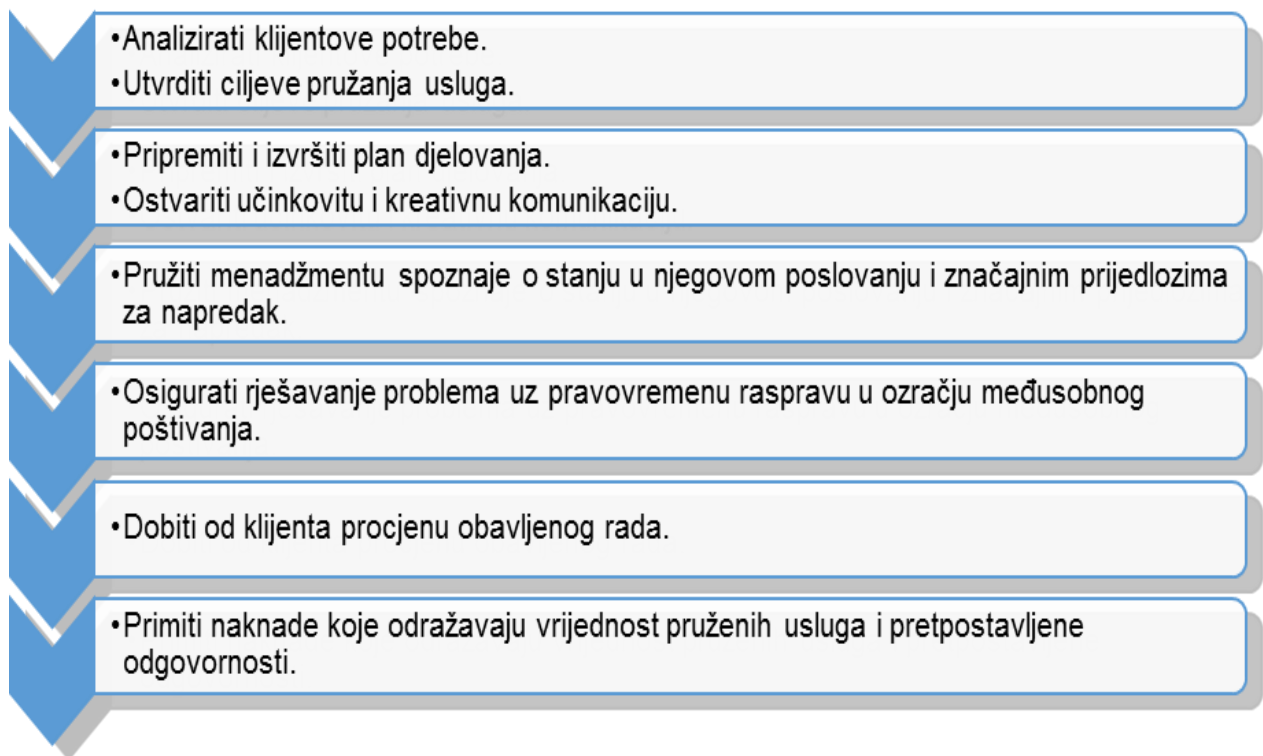
U 2020. godini dogodila se globalna kriza zbog pandemije COVID-19 no usprkos tome društvo RSM Croatia zadržala je stabilno poslovanje i razinu prihoda iz godine koja je prethodila. Rast prihoda temelji se na povećanju poslovanja domaćih tvrtki tj., njihovom rastu što ih automatski svrstava u obveznike revizije. Revizija EU projekata također je u ekspanziji što također pridonosi povećanju poslovanja društva.

3.2 Standardi pružanja usluga poduzeća

U ovom dijelu prikazani su standardi pružanja usluga poduzeća. Društvo RSM Croatia je pristupom u internacionalnu RSM mrežu prihvatilo i obvezalo ispunjavati standarde RSM mreže. Standardi su propisani prema RSM pravilniku. Na slici 1 vide se standardi pružanja usluga koje poduzeće ima prema klijentima, kako trenutnim tako i budućim.

Slika 1 Standardi

Izvor: Profil RSM Croatia, 2020

3.3 Klijenti i područje djelovanja RSM Croatia d.o.o.

Društvo posluje na području Republike Hrvatske i kao takvo obvezno je poslovati po Zakonima Republike Hrvatske. Kako su revizijske usluge obuhvaćene u najvećem postotku ukupnih prihoda društva, važno je napomenuti, da se usluge revizije financijskih izvještaja odnose samo na poslovanje unutar područja RH. Ostale usluge, između ostalih konzalting i računovodstvo, društvo obavlja i može obavljati na inozemnim tržištima.

U portfelju RSM Croatia d.o.o. ima više od 170 klijenata diljem Hrvatske, većinom stalnih klijenata koji su prepoznali društvo kao pouzdanog partnera u području financija, revizija i sličnih usluga. Područja djelovanja društva su (Profil RSM Croatia 2020):

- revidiranje (konsolidiranih) financijskih izvještaja,
- revidiranje financijskih izvještaja trgovačkih društava u inozemnom vlasništvu,
- revidiranje financijskih izvještaja komunalnih trgovačkih društava,
- revizije statusnih promjena (povećanje kapitala, pripajanja, odvajanja i sl.),
- revidiranje projekata financiranih iz međunarodnih izvora (IPA, IBRD, EBRD, EIB), više od 120 projekata,
- dogovoreni revizorski postupci i vještačenja,
- dubinska ispitivanja („due diligence“),
- interna revizija,
- financijska analiza (licenca FinBon i FinPlan).

4. Financijski izvještaji poduzeća RSM Croatia d.o.o.

U ovom poglavlju prikazani su financijski izvještaji društva RSM Croatia d.o.o.. Bilanca, Račun dobiti i gubitka, Izvještaj o novčanom tijeku te Izvještaj o promjenama kapitala prikazani su i napravljeni prema financijskim izvještajima društva dok je Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prikazan na jednom stručnom primjeru.

Računovodstveni podaci, ili računovodstvene informacije, prikazani u jednoj poslovnoj godini pokazuju poslovanje neke pravne osobe za određeni period. Period poslovne godine je razdoblje jedne godine, u velikoj većini počinje 1. siječnja a završava 31. prosinca no poslovna godina može biti i neki drugi period, zavisno o tome kako neka pravna osoba posluje. Taj period može biti i poslovna godina od npr. 1. lipnja do 31. svibnja, no poduzetnik da bi ostvario takvu mogućnost prikazivanja financijskih izvještaja mora dati zamolbu Poreznoj Upravi te mu ista mora omogućiti takav način prikazivanja financijskih izvještaja. Ako je društvo počelo poslovanje u toku jedne godine, njegovo početno stanje se prikazuje sa danom početka poslovanja i od tog datuma se formiraju financijski podaci koje se kasnije prikazuju u financijskim izvještajima. Društvo RSM Croatia posluje od 1993. godine i od te godine do danas izradilo je 27 godišnjih financijskih izvještaja u kojima su bile prikazane informacije o poslovanju društva.

Temeljni financijski izvještaji sastoje se od dolje navedenih izvještaja, ovisno o veličini društva koje imaju obvezu sastaviti, predati i objaviti te izvještaje. Financijski izvještaji su prema Zakonu o računovodstvu (NN 120/16):

1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca),
2. Račun dobiti i gubitka,
3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. Izvještaj o novčanim tokovima,
5. Izvještaj o promjenama kapitala,
6. Bilješke uz financijske izvještaje

RSM Croatia zbog svoje veličine spada u kategoriju malih poduzetnika i društvo kao takvo ima obvezu sastaviti i predati za javnu objavu u FINU-a godišnje financijske izvještaje Bilancu i Račun dobiti i gubitka te bilješke. Ti izvještaji nakon predaje i određenog vremena kontrole, budu javno objavljeni na stranicama sudskog registra. Rok za predaju je 30. lipnja iduće godine a zbog pandemije korona virusa u 2020. godini svi rokovi za javnu objavu su pomaknuti tako da je službeni rok za predaju u 2020. godini bio 30. kolovoza za godišnje financijske izvještaje malih poduzetnika kao što je društvo RSM Croatia d.o.o..

4.1 Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)

Bilanca je temeljni financijski izvještaj, prikazuje podatke na točno određeni datum kojeg moraju sastaviti i objaviti sve pravne osobe koje su registrirane na području Republike Hrvatske. Latinska riječ „bi-lanx“, gdje se „bi“ prevodi kao dvostruki, a „lanx“ kao zdjelica vage što označava dvije posude, porijeklo je riječi Bilanca. Vaga kao simbol ravnoteže, a temeljno pravilo svake bilance je da mora biti uravnotežena, tj. da je njena aktiva jednaka pasivi. Upravo taj dio vage pokazuje ravnotežu između lijeve i desne strane jer ako aktiva nije jednaka pasivi, bilanca nije potpuna i treba ju pravilno sastaviti da aktiva odgovara pasivi.

Prema Tušek i Žageru (2006) imovina kojom neko poduzeće raspolaže, zove se Bilanca. Također, izvori financiranja imovine poduzeća u nekom trenutku, odnosno na neki određeni dan prikazuje ovaj financijski izvještaj. Bilanca ima statičko obilježje jer pokazuje imovinu, obveze i kapital poduzeća na određeni datum. S druge strane pak, bilanca prikazuje trenutni presjek – sliku financijskog položaja poduzeća u određenom trenutku. U kontekstu toga, ovaj izvještaj se naziva i izvještaj o financijskom položaju.

„Informacije koje pruža bilanca temelje se na osnovnoj bilančnoj jednadžbi, koja je ujedno i računovodstvena jednadžba na kojoj se temelji dvojno knjigovodstvo, a uobičajeno se zapisuje ovako: Imovina = obveze + kapital. Navedena jednakost ukazuje na logičnu i računsku povezanost imovine i njezinih izvora. Bilanca pokazuje stanje imovine, obveza i kapitala (glavnice) na određeni dan.“ (Tušek i Žager, 2006).

Na tablici 2 vidi se struktura Bilance.

Tablica 2 Struktura Bilance

A K T I V A	P A S I V A
<i>A. Potraživanja za upisani, a neplaćeni kapital</i>	<i>A. Kapital i rezerve</i>
<i>B. Dugotrajna imovina</i>	<i>B. Rezerviranja</i>
<i>C. Kratkotrajna imovina</i>	<i>C. Dugoročne obveze</i>
<i>D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi</i>	<i>D. Kratkoročne obveze</i>
<i>E. Ukupna aktiva</i>	<i>E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja</i>
<i>F. Izvanbilančni zapisi</i>	<i>F. Ukupna pasiva</i>
	<i>G. Izvanbilančni zapisi</i>

Izvor: Izrada autora prema GFI obrascu

„Bilanca zbog svoje kumulativne prirode prikazuje imovinu koja je nabavljena i obveze što su nastale u različitim vremenskim razdobljima. Kako je tekuća ekonomska vrijednost imovine podložna promjeni, što je posebno vidljivo u dugotrajnim stavkama, poput građevinskih objekata i strojeva, ili resursa poput zemljišta, moguće je da troškovi navedeni u bilanci više ne odražavaju stvarnu vrijednost. Usto, i promjene vrijednosti valute u kojoj je knjižena transakcija s vremenom iskrivljuju sliku stanja koju daje bilanca. Naposljetku, i nedavno uvedena pravila, koja zahtijevaju procjenu i knjiženje mogućih obveza do kojih će doći zbog raznih budućih izdataka, poput mirovina i troškova zdravstvene zaštite, zahtijevaju daljnje prosudbe vrijednosti imovine.“ (Anthony i Reece, 2004)

„Iako je računovodstvena profesija utrošila mnogo truda u pronalasku rješenja za ta i za neka druga pitanja koja imaju utjecaja na značenje bilance, rješenja nisu pronađena u potpunosti. Rad na razvoju standarda se nastavlja, a od upravljača i analitičara se traži da pri analizi i pregledu izvještaja svojim prosudbama daju odgovarajuća tumačenja. Bilanca se, u kontekstu donošenja odluka o investicijama, poslovanju i financiranju može promatrati kao kumulativna lista posljedica investicijskih i financijskih odluka, dok se neto učinak poslovanja u obliku periodičnih profita ili gubitka u stanovitom razdoblju odražava na računu vlasničke glavnice.“ (Anthony i Reece, 2004)

U nastavku ovog dijela slijedi Bilanca društva RSM Croatia na 31. prosinca, skraćena verzija izrađena na temelju javno dostupnog GFI-a. Financijski podaci su prikazani u tablici 3.

Tablica 3 Bilanca RSM Croatia d.o.o.

	2019.	2018.
<i>Nematerijalna imovina</i>	888	3.614
<i>Materijalna imovina</i>	610.898	1.392.209
<i>Dugotrajna financijska imovina</i>	254.093	191.443
UKUPNO DUGOTRAJNA IMOVINA	865.879	1.587.266
<i>Potraživanja od kupaca</i>	1.107.091	749.596
<i>Ostala kratkoročna potraživanja</i>	219.710	59.876
<i>Novac</i>	816.563	761.527
UKUPNO KRATKOTRAJNA IMOVINA	2.143.364	1.570.999
<i>Plaćeni troškovi budućeg razdoblja</i>	-	33.786
UKUPNO AKTIVA	3.009.243	3.192.051
<i>Upisani kapital</i>	102.400	102.400
<i>Revalorizacijske rezerve</i>	86.307	90.907
<i>Zadržana dobit</i>	1.102.988	1.940.561
<i>Dobit tekuće godine</i>	809.482	530.804
UKUPNO KAPITAL	2.101.177	2.664.672
<i>Obveze po dugoročnim kreditima</i>	16.543	17.553
UKUPNO DUGOROČNE OBVEZE	16.543	17.553
<i>Obveze prema dobavljačima</i>	125.589	57.437
<i>Ostale kratkoročne obveze</i>	602.334	381.324
UKUPNO KRATKOROČNE OBVEZE	727.923	438.761
<i>Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja</i>	163.600	71.065
UKUPNO PASIVA	3.009.243	3.192.051

Izvor: Izrada autora prema GFI društva, 2019

Iz prikazane Bilance društva RSM Croatia d.o.o., vide se financijske informacije društva, njena aktiva i pasiva. Dugotrajna imovina društva sastoji se od nematerijalne, materijalne i financijske imovine dok se kratkotrajna imovina društva sastoji od potraživanja od kupaca, ostalih potraživanja te novca. Plaćenih troškova budućeg razdoblja društvo je imalo samo u 2018. godini dok u 2019. godini nije bilo takvih troškova. Ukupna aktiva se smanjila u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu zbog prodaje nekretnine.

Pasiva društva sastoji se od ukupnog kapitala, koji se pak sastoji od upisanog kapitala, revalorizacijskih rezervi, zadržane dobiti te rezultata tekuće godine u ovom slučaju dobiti društva za pojedinu godinu. Dugoročne obveze i kratkoročne obveze društva upotpunjuju pasivu kao i pozicija odgođenog plaćanja troškova te prihoda budućih razdoblja.

4.2 Račun dobiti i gubitka

Drugi temeljni financijski izvještaj je izvještaj Računa dobiti i gubitka. U ovom financijskom izvještaju, za razliku od bilance, on ne prikazuje podatke na neki određeni datum nego informacije za neki određeni period, u pravilu period od jedne poslovne godine. Kako poduzetnici rade da bi ostvarili profit tj. dobit s kojim kasnije mogu raspolagati kako je propisano Zakonom o računovodstvu, ovo je financijski izvještaj koji pokazuje kako je jedno poduzeće poslovalo u jednoj poslovnoj godini. Sva društva koja su registrirana na području Republike Hrvatske obavezna su sastaviti i predati ovaj izvještaj.

„Izvještaj računa dobiti i gubitka naziva se još i izvještajem o dobiti, izvještajem o zaradama ili izvještaj o dobiti ili gubitku, a prikazuje prihode priznate u određenom razdoblju i rashode kojima teretimo te prihode, a koji uključuju i otpise to jest smanjenje vrijednosti raznih vrsta imovine i poreze.“(Dečman, 2012)

S druge strane, njihov uspjeh ovisi i o „općeprihvaćenima računovodstvenim načelima“. Prosudba računovođe ključna je u određivanju određenih troškova i rashoda. Amortizacija sredstava koja se obuhvaća kroz više razdoblja, troškovi nabavke robe, troškovi proizvedene robe u prethodnim razdobljima, te točan prikaz troškova u točna izvještajna razdoblja pitanja su s kojima se susreće računovođa. (Sever, 2007)

Cilj poduzeća je ostvariti veće prihode nego rashode a samim time ostvariti dobit u poslovnoj godini. Nakon utvrđivanja rezultata u poslovnoj godini, poduzeće podliježe prijavi Poreza na dobit. Nakon toga može se utvrditi neto rezultat poslovne godine.

Društvo RSM Croatia d.o.o. iz godine u godinu ostvaruje dobit što se vidi u Izvještaju računu dobiti i gubitka te kao takvo podliježe prijavi Poreza na dobit. Stopa poreza na dobit je određena prema veličini poduzetnika. Ta stopa se ovisno o godinama mijenjala za poduzetnike do 7.500.000 kuna ukupnih prihoda iznosi 12%, dok za poduzetnike koji ostvaruju prihode iznad 7.500.000 kuna iznosi 18 posto. U 2021. godini stopa poreza na dobit se smanjuje sa 12 na 10 posto dok za poduzetnike koji i dalje ostvaruju prihod iznad 7.500.000 kuna, stopa poreza na dobit ostaje 18 posto. Kratak prikaz računa i dobiti vidi se u tablici 4.

Tablica 4 Strukturni prikaz računa dobiti i gubitka

1.	<i>POSLOVNI PRIHODI</i>
2.	<i>POSLOVNI RASHODI</i>
3.	<i>FINANCIJSKI PRIHODI</i>
4.	<i>FINANCIJSKI RASHODI</i>
5.	<i>UKUPNI PRIHODI (1+3)</i>
6.	<i>UKUPNI RASHODI (2+4)</i>
7.	<i>DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (5-6)</i>
8.	<i>POREZ NA DOBIT</i>
9.	<i>DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (7-8)</i>

Izvor: Izrada autora prema GFI obrascu, 2020

Ukupni prihodi sastoje se od poslovnih i financijskih prihoda dok se ukupni rashodi sastoje od poslovnih i financijskih rashoda. Iz razlike ukupnih prihoda i ukupnih rashoda dobije se rezultat prije oporezivanja. Ako su prihodi veći od rashoda onda društvo posluje sa dobiti dok u slučaju većih rashoda u odnosu na prihode, društvo ostvaruje gubitak. Dobit ili gubitak razdoblja se prikazuje u posebnoj predviđenoj poziciji i pokazuje rezultat koje je društvo ostvarilo prije oporezivanja. Nakon poreza na dobit, društvo prikazuje neto rezultat a prikazuje se na kraju izvještaja. Taj podatak ujedno ulazi i u izvještaj Bilance u predviđenu poziciju i prikazuje se u ukupnom kapitalu društva.

Račun dobiti i gubitka RSM Croatie sastoji se od ukupnih prihoda i od ukupnih rashoda za određeni period od jedne poslovne godine. U prikazu računa dobiti i gubitka usporedno su prikazane dvije godine poslovanja poduzeća tj. uspješnosti društva u 2018. i 2019. godini. U tablici 5 navedene su financijske informacije računa dobiti i gubitka.

Tablica 5 Račun dobiti i gubitka RSM Croatia d.o.o.

	2019.	2018.
<i>Poslovni prihodi</i>	5.300.981	4.484.339
<i>Ostali poslovni prihodi</i>	170.698	34.046
UKUPNO POSLOVNI PRIHODI	5.471.679	4.518.385
<i>Materijalni troškovi</i>	(761.461)	(668.666)
<i>Troškovi osoblja</i>	(2.298.568)	(2.114.616)
<i>Amortizacija</i>	(125.708)	(136.261)
<i>Ostali troškovi</i>	(1.223.778)	(873.021)
<i>Vrijednosna usklađenja</i>	(81.933)	(74.250)
<i>Ostali poslovni rashodi</i>	-	(7.000)
UKUPNO POSLOVNI RASHODI	(4.491.448)	(3.873.814)
Dobit iz redovnog poslovanja	980.231	644.571
<i>Financijski prihodi</i>	3.740	4.347
<i>Financijski rashodi</i>	(5.735)	(7.880)
Dobit iz financijskog poslovanja	(1.995)	(3.533)
UKUPNI PRIHODI	5.475.419	4.522.732
UKUPNI RASHODI	(4.497.183)	(3.881.694)
Dobit prije oporezivanja	978.236	641.038
<i>Porez na dobit</i>	(168.754)	(110.234)
Dobit nakon oporezivanja	809.482	530.804

Izvor: Izrada autora prema GFI društva, 2019

Kao što je razvidno iz ovog izvještaja računa dobiti i gubitka iz tablice 5, društvo je poslovalo pozitivno tj, ostvarilo je dobit u obadvije godine. Dobit iz redovnog poslovanja je bila pozitivna dok je rezultat iz financijskog poslovanja društva bio negativan jer društvo ima obveze prema financijskih institucijama pa shodno tome ima i troškove kamata te tečajnih razlika. Nakon poreza na dobit društvo ostvaruje navedene rezultate za dvije usporedne poslovne godine.

4.3 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti društva

Obveznici sastavljanja i prezentiranja ovog Izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti su obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja i MRS-a, a to su kako je već napomenuto, veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa.

„Ukupna sveobuhvatna dobit odnosi se na promjene kapitala tijekom razdoblja koja su proizašla iz transakcija i drugih događaja, osim promjena koje su proizašle iz transakcija s vlasnicima. Cilj je ukazati na dio dobiti koja je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja, a ne rezultat svakodnevnih uobičajenih transakcija. Kod izrade izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti postoje dvije opcije prezentacije jer je subjekt dužan sve stavke prihoda i rashoda priznate u razdoblju prikazati.“(Pervan, 2015):

1. „u izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti kao jednom izvještaju ili
2. u dvama izvještajima: izvještaju koji predočava sastavne dijelove dobiti ili gubitka (zaseban račun dobiti i gubitka) i drugom izvještaju, koji započinje s dobiti ili gubitkom i predočava sastavne dijelove ostale sveobuhvatne dobiti (izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti).“

Sve stavke prihoda i rashoda, uključujući usklade prilikom reklasifikacije tih prihoda i rashoda, koji se ne priznaju kao dobit ili gubitak razdoblja, ovaj izvještaj obuhvaća i poduzetnici su ih dužni prikazati na pripadajućim pozicijama u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Stavke ostale sveobuhvatne dobiti (OSD) uključuju (Pervan, 2015):

- „promjene revalorizacijskih rezervi,
- aktuarske dobitke/ gubitke po planovima definiranih primanja,
- dobitke ili gubitke proizašle iz preračunavanja financijskih izvještaja inozemnog poslovanja,
- dobitke ili gubitke proizašle iz ponovnog mjerenja financijske imovine raspoložive za prodaju,
- dobitke ili gubitke koji se odnose na učinkoviti dio zaštite novčanog toka.“

U tablici 6 primjer Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za velikog poduzetnika. Društvo RSM Croatia nije obveznik izrade izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Svi iznosi u tablici su izraženi u kunama bez lipa.

Tablica 6 Primjer Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

	2019.	2018.
<i>Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe</i>	80.695.482	5.153.803
<i>Prihodi od prodaje</i>	390.735.447	443.797.090
<i>Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda</i>	129.040	131.487
<i>Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe</i>	-	886.154
<i>Ostali poslovni prihodi</i>	43.572.250	14.049.056
UKUPNI PRIHODI	515.132.219	464.017.590
<i>Smanjenje vrijednosti zaliha</i>	(2.300.841)	(9.744)
<i>Materijalni troškovi</i>	(357.148.407)	(331.245.296)
<i>Troškovi osoblja</i>	(58.843.082)	(61.644.075)
<i>Amortizacija</i>	(11.295.600)	(12.354.840)
<i>Ostali troškovi</i>	(17.027.581)	(15.849.697)
<i>Vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca</i>	(4.161.315)	(400.687)
<i>Rezerviranja</i>	(24.128.991)	(7.241.936)
<i>Ostali poslovni rashodi</i>	(2.136.418)	(1.348.318)
UKUPNI RASHODI	(477.042.235)	(430.094.593)
Dobit iz redovnog poslovanja	38.089.984	33.922.997
<i>Financijski prihodi</i>	2.824.186	1.237.701
<i>Financijski rashodi</i>	(1.812.023)	(929.766)
Dobit iz financijskog poslovanja	1.012.163	307.935
UKUPNI PRIHODI	517.956.405	465.255.291
UKUPNI RASHODI	(478.854.258)	(431.024.359)
Dobit prije poreza	39.102.147	34.230.932
<i>Porez na dobit</i>	(7.940.875)	(7.083.439)
Dobit tekuće godine	31.161.272	27.147.493
<i>Dobit s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine</i>	4.534.220	2.254.214
UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT RAZDOBLJA	35.695.492	29.401.707
<i>Broj dionica</i>	144.564	144.564
<i>Zarada po dionici (u kunama i lipama)</i>	246,92	203,38

Izvor: Izrada autora prema GFI društva, 2019

U ovom primjeru, iz tablice 6, vidi se kako je navedeno društvo poslovalo u razdoblju od dvije poslovne godine. Nakon oporezivanja društvo je ostvarilo dobit tih godina te pošto je imalo i dobit s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine, takva dobit je ušla u ukupnu sveobuhvatnu dobit razdoblja i takva dobit se prikazuje u godišnjim financijskim izvještajima. U ovom slučaju radi se o dioničkom društvu i takvo društvo ima dionice te se može vidjeti ostvarena dobit po jednoj dionici društva. Podaci koje vidimo iznad toga, moraju biti identični onima u standardnom računu dobiti i gubitka.

4.4 Izvještaj o novčanim tijekovima

Izvještaj o novčanim tijekovima govori nam kako je poduzeće upravljalo novcem, jednostavnijim rječnikom vidimo priljev i odljev novca iz poduzeća. To nije samo novac koji je vidljiv golim okom, nego sva ona imovina koja se nalazi na žiro računu, u blagajni, u čekovima, kratkoročnim depozitima i svim ostalim instrumentima koji se mogu u kratkom roku pretvoriti u novac. Novac je ključni resurs poduzeća.

Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju GFI-a (NN 144/20), izvještaj o novčanom tijeku, odnosi se na sav priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata tijekom obračunskog razdoblja. Novac obuhvaća sav novac u banci i blagajni, te depozite po viđenju. Kratkotrajna visoko likvidna investiranja koji se mogu pretvoriti u kratkom roku u novac su novčani ekvivalenti. Prema Belaku i Vudriću (2012), izvještaj o novčanim tijekovima ili izvještaj o tijekovima gotovine daje informacije zainteresiranim stranama, kao što su menadžeri, investitori te kreditori o svim priljevima i odljevima novca tijekom promatranog razdoblja.

Kako formalna obveza izrade izvještaja o novčanim tijekovima proizlazi iz članka 19. Zakona o računovodstvu (NN 120/16), navedena obveza izrade izvještaja obuhvaća srednje i velike poduzetnike dok su ostali oslobođeni izrade tog izvještaja. Poduzetnici koji žele sastaviti i taj izvještaj, bez obzira na obvezu, mogu to sastaviti i prezentirati u svojim GFI-a.

Izvještaj o novčanim tijekovima prikazuje novčane tokove tijekom razdoblja određenog razdoblja, i to na novčane tokove iz triju aktivnosti prema MRS-u 7 :

- a) poslovnih aktivnosti
- b) investicijskih aktivnosti
- c) financijskih aktivnosti

Jednostavna formula za novčani tok je: primici – izdaci = novac. Opisano riječima, novac je razlika između svih primitaka i izdataka. Postoje dva načina na koji se izrađuje novčani tijek, pomoću direktne i pomoću indirektna metode.

Društvo RSM Croatia d.o.o. nije obveznik izrade izvještaja o novčanom tijeku, na temelju financijskih izvještaja, i za potrebe ovog rada, izrađen je novčani tijek društva RSM Croatia d.o.o. za 2019. godinu. U tablici 7 vide se financijski podaci o novčanom tijeku.

Tablica 7 Izvještaj o novčanom tijeku RSM Croatia d.o.o.

	2019.
<i>Rezultat prije oporezivanja</i>	978.236
<i>Amortizacija dugotrajne imovine</i>	125.708
<i>Smanjenje / (povećanje) potraživanja od kupaca</i>	(357.495)
<i>Smanjenje / (povećanje) ostalih potraživanja</i>	(159.834)
<i>Povećanje / (smanjenje) obveza prema dobavljačima</i>	68.152
<i>Povećanje / (smanjenje) ostalih kratkoročnih obveza</i>	221.010
<i>Povećanje / (smanjenje) prihoda budućeg razdoblja</i>	92.535
<i>Porez na dobit</i>	(168.754)
<i>Novčani tijek iz redovnih aktivnosti</i>	799.558
<i>Povećanje dugotrajne imovine</i>	(62.650)
<i>Sadašnja vrijednost prodane imovine</i>	687.515
<i>Isplata dobiti</i>	(1.368.377)
<i>Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti</i>	(743.512)
<i>Povećanje / (smanjenje) dugoročnih obveza</i>	(1.010)
<i>Novčani tijek iz financijskih aktivnosti</i>	(1.010)
<i>POVEĆANJE NOVCA</i>	55.036
<i>Novac na početku razdoblja</i>	761.527
<i>Novac na kraju razdoblja</i>	816.563

Izvor: Izrada autora prema financijskim izvještajima društva, 2019

Kao što se vidi iz tablice 7, izvještaja o novčanom tijeku, društvo RSM Croatia d.o.o. je imalo povećanje gotovog novca u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 55.036 kuna. Ovo je indirektna metoda izvještaja novčanog tijeka u kojem se u obzir uzimaju podaci iz računa dobiti i gubitka i iz bilance društva. Novčani tijek iz redovnih aktivnosti je pozitivan i u tom dijelu se dogodilo povećanje u iznosu od 799.558 kuna ponajviše zbog stavki iz računa dobiti i gubitka, rezultata prije oporezivanja te amortizacije dugotrajne imovine. Novčani tijek iz investicijskih aktivnosti je negativan jer je društvo u 2019. godini imalo veću isplatu dobiti članovima društva (zbog prodaje dugotrajne imovine), dok je novčani tijek iz financijskog poslovanja negativan kada su se dugoročne obveze u odnosu na godinu prije smanjile te se tako dogodio odljev novca. Novac na početku razdoblja mora odgovarati pozicije bilance gotovog novca a novac na kraju razdoblja odgovarajućoj poziciji u bilanci, tj. novcu u aktivi 2019. godine.

4.5 Izvještaj o promjenama kapitala

Informacije koje ovaj Izvještaj o promjenama kapitala pruža o strukturi kapitala poduzeća, uključujući sve promjene koje su se dogodile u obuhvaćenom razdoblju, te na kraju izvještajnog razdoblja u odnosu na početak razdoblja u periodu od jedne poslovne godine ili moguće kraćeg vremenskog razdoblja ovisno o poslovanju poduzeća, sadržane su u ovom izvještaju. (Pravilnik o strukturi i sadržaju GFI, 2015)

Prema Dečmanu (2012), informacijska vrijednost ovog izvještaja je u samom prikazu promjena kapitala, ovisno o uplatama vlasnika te zarada od poslovanja, ali i svih promjena koje izravno povećavaju ili smanjuju samu vrijednost kapitala poduzeća.

Izvještaj o promjenama kapitala sadrži promjene (Odluka o objavljivanju HSFI, 2015):

- „uloženog kapitala
- zarađenog kapitala
- izravne promjene u kapitalu“

Također, izvještaj pokazuje što se dogodilo na kapitalu, popularnoj „devetki“ između dva određena razdoblja. Kako društvo nije obveznik izrade i predaje navedenog izvještaja, za potrebe ovog rada izrađen je i prikazan izvještaj o promjenama kapitala društva RSM Croatia d.o.o. na temelju podataka iz financijskih izvještaja. U tablici 8 prikazan je Izvještaj o promjenama kapitala društva RSM Croatia d.o.o..

Tablica 8 Izvještaj o promjenama kapitala RSM Croatia d.o.o.

	<i>Upisani kapital</i>	<i>Revalorizacijska rezerva</i>	<i>Zadržana dobit</i>	<i>Rezultat tekuće godine</i>	<i>UKUPNO</i>
31. prosinca 2018.	102.400	90.907	1.940.561	530.804	2.664.672
<i>Prijenos (sa) / na</i>	-	-	530.804	(530.804)	-
<i>Isplata dobiti</i>	-	-	(1.368.377)	-	(1.368.377)
<i>Realizacija</i>	-	(4.600)	-	-	(4.600)
<i>Rezultat tekuće godine</i>	-	-	-	809.482	809.482
31. prosinca 2019.	102.400	86.307	1.102.988	809.482	2.101.177

Izvor: Izrada autora prema financijskim izvještajima društva, 2019

Na ovom primjeru Izvještaja o promjenama kapitala vide se promjene u kapitalu na dva određena datuma, između 31.prosinca 2018. i 31.prosinca 2019. godine. Kao što se vidi iz gore navedenog izvještaja, vide se promjene koje su se dogodile u 2019. godini. Upisani kapital društva je ostao isti u iznosu od 102.000 kuna što je iznos koji članovi društva imaju u svojim udjelima. Revalorizacijska rezerva se smanjila jer se realizirala revalorizacijska rezerva. Rezultat 2018. godine u iznosu od 530.804 kune odlukom društva o raspodjeli dobiti prenesen je u zadržanu dobit društva. U zadržanoj dobiti društva se akumuliraju svi dobiti društva iz prethodnih godina dok je ove godine članovima društva isplaćena dobit u iznosu od 1.368.377 kuna. Dobit tekuće godine u iznosu od 809.482 kune nalazi se u rezultatu tekuće godine. Svi podaci na 31. prosinca 2019. godine nalaze se u Bilanci u ukupnom kapitalu društva. Ukupni iznos kapitala 2019. godine smanjio se u odnosu na 2018. godini najviše zbog isplate dobiti.

4.6 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju dopunske informacije kojima se detaljnije objašnjavaju sadržaji i pozicije prikazani u financijskim izvještajima. Bilješke bi trebale sadržavati one podatke koji se direktno ne vide iz temeljnih izvještaja, a važne su za njihovo razumijevanje. Svaki poduzetnik sastavlja svoje bilješke i one kao takve nisu propisane zakonom o računovodstvu i oblik i sadržaj može ovisiti od društva do društva.

U bilješkama se prema MRS-u 1:

- „- prezentiraju informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaj i određenim računovodstvenim politikama,
- objavljuju informacije koje nalažu MSFI-jevi a koje nisu prikazane drugdje u financijskim izvještajima i
- pružaju dodatne informacije koje nisu prezentirane drugdje u financijskim izvještajima, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg sastavnog dijela financijskih izvještaja.“ (Pervan, 2015).

U Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja, bilješke uz financijska izvješća moraju sadržavati (HSFI, NN 86/15):

- „naziv, adresu, pravni oblik i djelatnost poduzeća (ili područje djelovanja),
- informacije o osnovi i metodologiji sastavljanja financijskih izvještaja,
- sažetak značajnih računovodstvenih politika,
- informacije prema zahtjevima HSFI koji nisu predloženi u temeljnim financijskim izvještajima (npr. porijeklo imovine, vlasničke glavnice i sl.),
- nominalnu vrijednost dionica (ukoliko poduzeće trguje na burzi),
- potvrde o zadužnicama, izdanim vrijednosnim papirima i sl.,
- iznos predujmova,
- iznos dividendi,
- mjerenje financijskih izvještaja,
- pregled nedovršenih sudskih sporova,
- iznos obveza u dospijeću,
- prikaz stečene imovine financirane iz javnih sredstava npr. projekti iz EU natječaja.“

Bilješke društva RSM Croatia d.o.o. javno su objavljene na stranicama sudskog registra za svaku poslovnu godinu nakon predaje istih. Bilješke se općih podataka društva, o računovodstvenim politikama društva te se sastoje od podataka koje su obavljene u Računu dobiti i gubitka društva te u Bilanci društva. U ovom dijelu navedene su neke bilješke koje su od većeg značaja i pojašnjeni podatci koje su sadržani u tim bilješkama. Prvo su pojašnjenje bilješke Računa dobiti i gubitka a nakon toga bilješke vezane uz Bilancu društva.

Na slici 2 prikazana je javno objavljena bilješka poslovnih prihoda društva koja se sastoji od opisa stavke poslovnih prihoda u Računu dobiti i gubitka. Iznosi su u kunama bez lipa.

Slika 2 Poslovni prihodi

	2018.	2019.
Prihodi od prodaje usluga u zemlji	4.432.214	5.185.309
Prihodi od prodaje usluga u inozemstvu	52.125	115.672
UKUPNO	4.484.339	5.300.981

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Kao što se vidi iz bilješke, najveći dio prihoda društva ostvaruju prihodi usluga u zemlji. Te usluge se odnose na usluge revizije, knjigovodstva te ostalim uslugama koje se društvo bavi. Usluge koje društvo obavlja u inozemstvu su se povećali u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu. Ostali prihodi društva nisu značajni.

Što se tiče troškova društva, najveći troškovi otpadaju na materijalne troškove, troškove zaposlenika te na ostale troškove društva. Iz sljedećih slika 3., 4. i 5. vidi se na što se ti troškovi odnose.

Slika 3 Materijalni troškovi – troškovi vanjskih usluga

	2018.	2019.
Usluge održavanja	107.062	68.887
Troškovi komunikacije	69.113	79.333
Zakupnine	253.393	261.921
Neproizvodne usluge	77.891	101.424
Komunalni troškovi	20.334	19.746
Troškovi licenca za software	14.027	-
Reklama i promidžba	15.572	8.141
UKUPNO	557.392	479.313

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Materijalni troškovi su troškovi koji se odnose na troškove sirovina i materijala, na troškove prodane robe i na ostale vanjske troškove. Iz ove bilješke vidimo troškove vanjskih usluga društva koji su najveći materijalni troškovi a odnose se na usluge održavanja, na troškove zakupnina, komunikacije te razne neproizvodne usluge.

Slika 4 Troškovi osoblja

	2018.	2019.
Neto plaće	1.310.080	1.474.661
Porezi i doprinosi iz plaće	545.683	561.349
Doprinosi na plaće	258.853	262.558
UKUPNO	2.114.616	2.298.568

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Na slici 4 se vide najveći troškovi društva, troškovi zaposlenika. Oni se odnose na neto plaće, na poreze i doprinose iz plaća te na doprinose na plaće.

Slika 5 Ostali troškovi

	2018.	2019.
Naknade troškova zaposlenima	250.600	409.383
Intelektualne i ostale neproizvodne usluge	64.495	125.977
Reprezentacija	36.065	45.342
Premije osiguranja	85.391	64.019
Porezi, doprinosi i članarine	24.970	23.787
Bankarske usluge	13.818	7.306
Nagrade, otpremnine, pokloni	115.322	256.258
Naknada RSM	68.967	71.195
Stručno obrazovanje zaposlenika	100.677	229.783
Darovi, donacije i sponzorstva	20.450	16.731
Troškovi plaća u naravi za korištenje osobnih automobila	92.266	52.026
UKUPNO	873.021	1.223.778

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Iz ove bilješke ostalih troškova na slici 5, vidi se da se troškovi društva odnose na razne naknade troškova zaposlenika kao što su dnevnice, službena putovanja. Ti troškovi se još odnose na intelektualne usluge, reprezentaciju, stručna obrazovanja, nagrade, premije osiguranja i slični troškovi koji se kategoriziraju u ostale troškove na poziciji GFI-a.

Bilješka poreza na dobit, sastoji se od podataka na sljedećoj slici 6.

Slika 6 Porez na dobit

	2018.	2019.
Rezultat prije oporezivanja	641.038	978.236
Uvećanja porezne osnovice	23.792	33.298
Smanjenje porezne osnovice	(52.418)	(74.014)
Porezna osnovica	612.413	937.520
Stopa poreza na dobit	18%	18%
POREZ NA DOBIT	110.234	168.754

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

U tu bilješku ulazi rezultat prije oporezivanja, onaj koji se nalazi u izvještaju računa dobiti i gubitka. Kako je PD obrazac (obrazac koji se ispunjava za prijavu poreza na dobit) formaliziran i propisan, u taj obrazac se upisuju podaci koji se odnose na povećanje odnosno na smanjenje porezne obveze. Za povećanje porezne obveze ili smanjenje gubitka se upisuju troškovi koji su određeni Zakonom poreza na dobit a isto tako za smanjenje porezne osnovice odnosno povećanje gubitka. Društvo RSM Croatia je ostvarilo pozitivan rezultat prije oporezivanja pa se nakon uvećanja i smanjenja porezne osnovice formirala porezna osnovica koja je za navedene godine oporezivana po stopi od 18% poreza na dobit. Za 2020. godinu porezna stopa je smanjila na 12% a za 2021. godinu na 10% poreza na dobit.

Slijede bilješke bilance, a posebno su pojašnjene bilješke potraživanja od kupaca i bilješka novca. Dugotrajna imovina društva odnosi se na dugotrajnu materijalnu imovinu, dugotrajnu nematerijalnu imovinu te na dugoročnu financijsku imovinu. Društvo u dugotrajnoj imovini ima poslovni prostor u Koprivnici u svojem vlasništvu te se najveći dio ukupnog iznosa dugotrajne imovine odnosi na tu nekretninu.

Slika 7 Potraživanja od kupaca

	31.12.2018.	31.12.2019.
Potraživanja od kupaca	749.596	1.070.615
Sumnjiva i sporna potraživanja	325.399	361.875
Vrijednosno usklađivanje potraživanja od kupaca	(325.399)	(325.399)
UKUPNO	749.596	1.107.091

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Iz navedene bilješke potraživanja od kupaca, vidi se da se potraživanja odnose na potraživanja od kupaca te na sumnjiva i sporna potraživanja. Društvo je vrijednosno uskladilo ta sumnjiva i sporna potraživanja koja su ocijenjena kao nenaplativa. Taj iznos ulazi u račun dobiti i gubitka kao trošak vrijednosnog usklađenja, a eventualna kasnija naplata tih potraživanja idu direktno u prihode društva kao prihodi proteklih godina.

Slika 8 Novac

	31.12.2018.	31.12.2019.
Žiro računi kunski	622.171	676.434
Blagajna – Zagreb	7334	1.732
Devizni žiro račun	138.622	138.400
UKUPNO	761.527	816.563

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Novac je sredstvo plaćanja, a na navedene datume kao što se vidi iz bilješke iznad, društvo je raspolagalo novčanim sredstvima na kunskom žiro računu, na deviznom žiro računu te iznos u blagajni. Svi iznosi su u kunama, a devizni račun se prikazuje u kunama iako su novčana salda ustvari u stranim valutama. Devizne valute se na dan pretvaraju u kune a iznos ovisi o tečaju koji je određen na taj dan. U obzir se uzima srednji tečaj HNB-e.

Slijede bilješke Pasive društva. Pasiva u bilanci se najviše odnosi na ukupni kapital društva dok su obveze društva u manjem dijelu ukupne pasive. Ukupni kapital je detaljno objašnjen u Izvještaju o promjenama kapitala. Ostale bilješke su pojašnjene u nastavku.

Slika 9 Obveze prema dobavljačima

	31.12.2018.	31.12.2019.
Dobavljači u zemlji	57.437	125.589
UKUPNO	57.437	125.589

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Iz gore navedene bilješke vidi se da društvo ima obveze prema dobavljačima samo prema dobavljačima u zemlji. Obveze prema dobavljačima povećale su se u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu.

Slika 10 Obveze prema zaposlenicima

	31.12.2018.	31.12.2019.
Neto plaće	121.368	131.019
UKUPNO	121.368	131.019

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Ukupne obveze društva za zaposlenike vezano za neto plaće su navedene u gornjoj bilješci na slici 11. To su obveze koje društvo ima za neto plaće radnika koje su neisplaćene na 31. prosinca i kao takve su prikazane su ovoj bilješci.

Na slici 11 vide se ostale obveze društva koje su detaljno pojašnjene u toj bilješci.

Slika 11 Obveze prema zaposlenicima

	31.12.2018.	31.12.2019.
Obveze za doprinose na plaću	23.421	23.119
Obveze za doprinose iz plaće	34.033	33.953
Obveza za poreze iz plaće	5.942	2.248
Obveze za PDV	186.460	239.548
UKUPNO	249.856	298.868

Izvor: Bilješke RSM Croatia d.o.o., 2019

Obveze za doprinose na plaću, doprinose iz plaća, poreza iz plaća te poreza PDV-a su obveze koje je društvo prikazalo u svojim bilješkama.

5. Analiza financijskog stanja društva RSM Croatia d.o.o.

U ovom poglavlju prikazane su vertikalna i horizontalna analiza bilance društva RSM Croatia d.o.o.. Proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u korisne informacije je financijska analiza. U procesu analize koriste se različiti postupci temeljeni na uspoređivanju informacija iz financijskih izvještaja.

Najčešći načini analize financijskih izvještaja koji se koriste u praksi su (Žager et al., 2008):

- „horizontalna analiza odnosno analiza apsolutnih i relativnih promjena u pozicijama financijskih izvještaja,
- vertikalna analiza odnosno analiza strukture,
- statička analiza upotrebom financijskih pokazatelja, tj. analiza odnosa bilančnih pozicija i pozicija u računu dobiti i gubitka,
- dinamička analiza novčanih tokova, upotrebom dinamičkih pokazatelja (eng. net present value - NPV, eng. profitability index - PI, eng. internal rate of return - IRR)
- analiza smjerova (trendova) kretanja.“

Važnost analize razmatra se prvenstveno s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem nekog poduzeća. Zadatak svake analize financijskih izvještaja je u tome da prepozna vrline poduzeća a da bi se te dobre strane i mogle i znale kako pravilno primijeniti na poduzeće. Loše strane koje analiza pokazuje su također osobine s kojima vlasnici moraju znati pravilno postupati u uklanjanju istih. Dakle, analiza kreira sliku koju vlasnici mogu koristiti za upravljanje poduzeća. „Međutim, potrebno je voditi računa o tome da je pristup analize financijskih izvještaja ipak parcijalan pristup koji obuhvaća neke bitne elemente za donošenje poslovnih odluka, ali ipak ne sve. Osim za menadžere, za informacije iz analize zainteresirani su i drugi korisnici. Najčešće su to kreditori, investitori, revizori i drugi. Ovisno o tome tko je korisnik informacija i njegovih interesa naglašava se značenje pojedinih segmenata ukupne analize financijskih izvještaja.“(Žagar et al., 2008)

„Cilj financijske analize je provjeriti da li je poduzeće, koje je predmet analize, stabilno, likvidno i profitabilno (rentabilno). Sa tom svrhom analitičar koji izvodi analizu provjerava različite financijske podatke. Ipak osnovni fokus analize su temeljni financijski izvještaji. Drugim riječima, najčešći predmet financijskog analiziranja su poslovni rezultat, financijski položaj te ostvareni novčani tokovi poduzeća. Svi izvještaji prezentiraju poslovanje poduzeća na svoj način, a ipak se međusobno dopunjuju. Stoga ih je potrebno proučavati i analizirati kao cjelinu.“ (<http://www.ekonomskirjecnik.com/definicije/financijska-analiza.html>, pristupljeno 16.2.2021)

5.1 Vertikalna analiza bilance

Ova analiza se bazira na strukturnim financijskim izvještajima, npr. bilanci i računu dobiti i gubitka, gdje se uspoređuju navedeni podaci iz financijskih izvještaja prikupljeni tijekom jedne poslovne godine ili jednog promatranog razdoblja. U analizi bilance, njena aktiva i pasiva se označavaju sa ukupnim brojem 100 i predstavljaju konstantnu veličinu koja se ne mijenja, a sve druge navedene pozicije se stavljaju u odnos s njima kako bi se dobio postotni odnos između svih varijabli. Drugim riječima, to je usporedba pojedinih pozicije iz tih financijskih izvještaja u odnosu na konstantnu varijablu. (Bolfek, Stanić i Knežević, 2012)

Tablica 9 Vertikalna analiza bilance

	2019.	2018.	2019.	2018.
<i>Nematerijalna imovina</i>	888	3.614		
<i>Materijalna imovina</i>	610.898	1.392.209		
<i>Dugotrajna financijska imovina</i>	254.093	191.443		
UKUPNO DUGOTRAJNA IMOVINA	865.879	1.587.266	28,77	49,73
<i>Potraživanja od kupaca</i>	1.107.091	749.596		
<i>Ostala kratkoročna potraživanja</i>	219.710	59.876		
<i>Novac</i>	816.563	761.527		
UKUPNO KRATKOTRAJNA IMOVINA	2.143.364	1.570.999	71,23	49,22
<i>Plaćeni troškovi budućeg razdoblja</i>	-	33.786	-	1,06
UKUPNO AKTIVA	3.009.243	3.192.051	100,00	100,00

<i>Upisani kapital</i>	102.400	102.400		
<i>Revalorizacijske rezerve</i>	86.307	90.907		
<i>Zadržana dobit</i>	1.102.988	1.940.561		
<i>Dobit tekuće godine</i>	809.482	530.804		
UKUPNO KAPITAL	2.101.177	2.664.672	69,82	83,48
<i>Obveze po dugoročnim kreditima</i>	16.543	17.553		
Obveze po dugoročnim kreditima	16.543	17.553	0,55	0,55
<i>Obveze prema dobavljačima</i>	125.589	57.437		
<i>Ostale kratkoročne obveze</i>	602.334	381.324		
UKUPNO KRATKOROČNE OBVEZE	727.923	438.761	24,19	13,75
<i>Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja</i>	163.600	71.065	5,44	2,23
UKUPNO PASIVA	3.009.243	3.192.051	100,00	100,00

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Iz ove vertikalne analize vidi se odnos na pozicijama bilance u postotnom obliku. Za 2019. godinu, 29 posto iznosi dugotrajna imovina u odnosu na 71 posto kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi. Najveći udio u dugotrajnoj imovini ima materijalna imovina, pa slijede financijska te nematerijalna imovina. Potraživanja od kupaca te novac čine najveći udio u kratkotrajnoj imovini dok najmanji postotak čine ostala kratkoročna potraživanja. Ista stvar je i u 2018. godini. Kapital i rezerve za 2019. godinu su skoro 70 posto ukupne pasive, dok su obveze 30 posto ukupne pasive. U 2018. godini je drukčiji odnos, dugotrajna imovina i kratkotrajna imovina su na otprilike u jednakom omjeru od oko 50 posto, dok je ukupni kapital u 2018. godini 83 posto a obveze 17 posto.

5.2 Horizontalna analiza bilance

Horizontalna analiza je analiza promjene pozicija u financijskim izvještajima kroz određeno vremensko razdoblje. Može se promatrati duže vremensko razdoblje. Kako bi utvrdili povećanja ili smanjenja vrijednosti pozicija u financijskim izvještajima u obliku vrijednosne promjene ili postotne promjene, mora se odrediti polazno razdoblje s kojim se uspoređuju promatrana razdoblja.

„Horizontalna analiza financijskih izvještaja uspoređuje podatke kroz više vremenskih tj. obračunskih razdoblja, kako bi se otkrili trendovi i dinamika promjene bilančnih pozicija. U ovoj analizi se koriste komparativne analize financijskih izvještaja koji omogućuju sagledavanje trendova promjena pomoću baznih indeksa, na temelju koji se prosuđuje uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća u određenom vremenskom razdoblju.“ (Paić Ćirić et al, 2010)

Bolfek, Stanić i Knežević (2012), tvrde da za prikaz dinamike treba koristiti bazni indeks te da se mora odabrati jedna godina kao bazna godina. Nakon toga mogu se izračunati postotne promjene u pozicijama dok se ostale godine uspoređuju s njom. Rezultat koji je prikazan tom analizom dvaju razdoblja, prikazuje pozitivna ili negativna kretanja.

Tablica 10 Horizontalna analiza bilance

	2019.	2018.	Promjena	Postotak
UKUPNO DUGOTRAJNA IMOVINA	865.879	1.587.266	(721.387)	(45,45)
UKUPNO KRATKOTRAJNA IMOVINA	2.143.364	1.570.999	572.365	36,43
<i>Plaćeni troškovi budućeg razdoblja</i>	-	33.786	(33.786)	(100,00)
UKUPNO AKTIVA	3.009.243	3.192.051	(182.808)	(5,73)
UKUPNO KAPITAL	2.101.177	2.664.672	(563.495)	(21,15)
<i>Obveze po dugoročnim kreditima</i>	16.543	17.553	(1.010)	(5,75)
UKUPNO KRATKOROČNE OBVEZE	727.923	438.761	289.162	65,90
<i>Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja</i>	163.600	71.065	92.535	130,21
UKUPNO PASIVA	3.009.243	3.192.051	(182.808)	(5,73)

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Iz ove horizontalne analize prikazane uz tablici 10, vidi se ukupna promjena u dvije godine te postotna promjena u odnosu na prošlu godinu. Aktiva i pasiva su se smanjile u 2019. godini u odnosu na prethodnu 2018. godinu za 5,73%.

Dugotrajna imovina se smanjila u 2019. godini u odnosu na 2018. godine, smanjila se za iznos od 721.387 kuna što iznosi 45,45 %. Kratkotrajna imovina se povećala u odnosu na godinu prije u iznosu od 572.365 kuna ili 36,43 %. Plaćenih troškova budućih razdoblja društvo nema u 2019 godini pa je samim tim postotna promjena 100 posto u odnosu na godinu prije.

Ukupni kapital se smanjio za iznos od 563.495 kuna ili 21,1 %. Dugoročne obveze su se smanjile za 5,75 % u odnosu na godinu ranije dok su se kratkoročne obveze povećale za iznos od 289.162 kune ili 65,90 % u odnosu na godinu prije.

5.3 Analiza temeljem financijskih pokazatelja

Analizom temeljem financijskih pokazatelja, pokazatelja imobiliziranosti, likvidnosti, zaduženosti, pokrivača obveza, autonomije i obrtaja imovine dolazimo do odnosa između dviju veličina, veličina iz financijskih izvještaja poduzeća, u ovom slučaju poduzeća RSM Croatia d.o.o. Takvi pokazatelji nam pokazuju tendencije kroz proteklo poslovanje, za predviđanje budućih namjera u kojima poslovanje može krenuti, a na kraju, i za usporedbu podataka s unaprijed određenim veličinama.

5.3.1 Pokazatelji imobiliziranosti poduzeća

Ovaj pokazatelj imobiliziranosti pokazuje koeficijent imobiliziranosti glavnice te koeficijent imobiliziranosti glavnice i obveza. Pretpostavka je dugoročnog ravnotežnog financijskog stanja da dugotrajna imovina bude financirana glavnicom a kada to nije moguće, da dugoročne obveze financiraju dugotrajnu imovinu.

Koeficijent imobiliziranosti glavnice se izračunava tako da se glavnica društva stavi u odnos sa dugotrajnom imovinom kako je prikazano sljedećom formulom:

$$\text{KOEFIJENT IMOBILIZIRANOSTI} = \text{glavnica/dugotrajna imovina}$$

Koeficijent imobiliziranosti glavnice i dugoročnih obveza se izračunava tako da se u odnos stavi glavnica društva i dugotrajne obveze sa dugotrajnom imovinom. Formula je:

$$\frac{\text{KOEFIJENT IMOBILIZIRANOSTI GLAVNICE I DUGOROČNIH OBVEZA}}{\text{OBVEZA}} = \frac{\text{glavnica} + \text{dugoročne obveze}}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Iz tablice 11 vidi se izračun koeficijenata imobiliziranosti za društvo RSM Croatia d.o.o.

Tablica 11 Koeficijenti imobiliziranosti

	2019	2018
<i>KOEFICIJENT IMOBILIZIRANOSTI GLAVNICE (GLAVNICA/DUGOTRAJNA IMOVINA)</i>	2,43	1,68
<i>KOEFICIJENT IMOBILIZIRANOSTI GLAVNICE I DUGOROČNIH OBVEZA (GLAVNICA+DUGOROČNE OBVEZE/DUGOTRAJNA IMOVINA)</i>	2,45	1,69

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Uzimajući u obzir ove koeficijente, može se zaključiti da se koeficijent imobiliziranosti glavnice 2019. godine povećao u odnosu na 2018. godinu sa 1,68 na 2,43. To nam govori da društvo ima dovoljno kapitala da bi financiralo svoju dugotrajnu imovinu u obadvije godine, dok se u 2019. godini taj odnos glavnice i dugotrajne imovine još i povećao. Iz tih podataka može se zaključiti da RSM Croatia financira svoju dugotrajnu imovinu iz vlastitih sredstava i nema potrebe za korištenjem tuđih sredstava u financiranju svoje dugotrajne imovine.

Koeficijent imobiliziranosti glavnice i dugoročnih obveza u odnosu na dugotrajnu imovinu se isto tako povećao sa 1,69 na 2,45 sa 2018. godine na 2019. godinu što govori da društvo u potpunosti može financirati svoju dugotrajnu imovinu sa svojim kapitalom i postojećim dugoročnim obvezama društva.

5.3.2 Pokazatelji likvidnosti poduzeća

Ovi pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost poduzeća da u roku podmiri svoje kratkoročne obveze u roku dospijea. Također, mjeri se koliko brzo se imovina može pretvoriti u novac. Tu imamo tri koeficijenta, koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti i koeficijent tekuće likvidnosti. Podaci koji se uzimaju u obzir u izračunavanju ovih koeficijenta su podaci iz Bilance društva. Što su koeficijenti veći, to je likvidnost bolja. Ako su koeficijenti veći ili jednaki 1, onda je poduzeće likvidno, a ako su koeficijenti manji od 1, onda poduzeće ima problema sa financiranjem svojih kratkoročnih obveza u dospijea.

Koeficijent trenutne likvidnosti se izračunava po sljedećoj formuli:

$$\text{KOEFIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI} = \frac{\text{novac + kratkoročni vrijednosni papiri}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent ubrzane likvidnosti se izračunava po sljedećoj formuli:

$$\text{KOEFIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI} = \frac{\text{novac + kratkotrajna financijska imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

Koeficijent tekuće likvidnosti se izračunava po sljedećoj formuli:

$$\text{KOEFIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI} = \frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$$

U tablici 12 prikazani su dobiveni koeficijenti likvidnosti društva RSM Croatia d.o.o.

Tablica 12 Koeficijenti likvidnosti

	2019	2018.
<i>KOEFIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI (NOVAC+KRATKOROČNI VRIJEDNOSNI PAPIRI/KRATKOROČNE OBVEZE)</i>	1,12	1,74
<i>KOEFIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI (NOVAC+KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA+POTRAŽIVANJA /KRATKOROČNE OBVEZE)</i>	2,94	3,58
<i>KOEFIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI (KRATKOTRAJNA IMOVINA/KRATKOROČNE OBVEZE)</i>	2,94	3,58

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Iz tablice 12 razvidno je da društvo RSM Croatia ima dovoljno sredstava u novcu da može financirati svoje tekuće obveze u dospijeću. Koeficijenti su pali u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu no likvidnost društva nije ugrožena jer u kratkom roku, društvo ima dostatna sredstva da financira svoje kratkoročne obveze. Ako se uzme u obzir cijela dugotrajna imovina društva, onda RSM Croatia ima dovoljno sredstava da podmiri svoje kratkoročne obveze.

5.3.3 Pokazatelji zaduženosti poduzeća

Pokazatelji zaduženosti poduzeća pokazuju koliko je poduzeće zaduženo te mjere koliko se poduzeće financira od tuđih sredstava a koliko imovine iz vlastitog kapitala.

Koeficijenti se izračunavaju sljedećim formulama:

$$\text{KOEFIJENT ZADUŽENOSTI} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{KOEFIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA} = \frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{KOEFIJENT FINANCIRANJA} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$$

Tablica 13 Koeficijenti zaduženosti

	2019	2018.
<i>KOEFIJENT ZADUŽENOSTI</i> <i>(UKUPNE OBVEZE/UKUPNA IMOVINA)</i>	0,25	0,14
<i>KOEFIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA</i> <i>(GLAVNICA/UKUPNA IMOVINA)</i>	0,70	0,83
<i>KOEFIJENT FINANCIRANJA (UKUPNE</i> <i>OBVEZE/GLAVNICA)</i>	0,43	0,20

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Iz tablice 13 vide se da su koeficijenti zaduženosti mali i da poduzeće RSM Croatia nije zaduženo. Koeficijent zaduženosti koji uzima u odnos ukupne obveze te ukupnu imovinu, povećao se u odnosu na godinu ranije. Ukupna imovina društva je otprilike četiri puta veća nego ukupne obveze tako da je stupanj zaduženosti jako mali.

Koeficijent vlastitog financiranja se smanjio u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu, sa 0,83 na 0,70. To prikazuje da društvo RSM Croatia može financirati svoju imovinu sa svojim vlastitim kapitalom.

Koeficijent financiranja se povećao 2019. godine u odnosu na 2018. godinu sa 0,20 na 0,43. To pokazuje da društvo pokriva sve svoje obveze sa svojim vlastitim kapitalom.

5.3.4 Pokazatelji pokrića obveza

Pokazatelji pokrića obveza su ustvari pokazatelji solventnosti. Stupanj pokrića obveze se izražava ovim koeficijentima. Solventnost je sposobnost, umijeće nekog poduzeća da u roku navedenog dospijeća može podmiriti sve svoje kratkoročne i dugoročne obveze, a koeficijenti pokrića obveza glavnicom, pokrića obveza ukupnom imovinom, pokrića obveza dugotrajnom imovinom i pokrića obveza glavnice i dugoročnih obveza dugotrajnom imovinom su ti pokazatelji pokrića obveza. U nastavku se vide koji su to koeficijenti i kako se oni izračunavaju.

Koeficijent pokrića obveza glavnicom izračunava se po sljedećoj formuli:

- Koeficijent pokrića obveza glavnicom = glavnica / ukupne obveze

Koeficijent pokrića obveza ukupnom imovinom izračunava se po sljedećoj formuli:

- Koeficijent pokrića obveza ukupnom imovinom = aktiva / ukupne obveze

Koeficijent pokrića obveza dugotrajnom imovinom izračunava se po sljedećoj formuli:

- Koeficijent pokrića obveza dugotrajnom imovinom = dugotrajna imovina / ukupne obveze

Koeficijent pokrića obveza glavnice i dugoročnih obveza dugotrajnom imovinom izračunava se po sljedećoj formuli:

- Koeficijent pokrića obveza glavnice i dugoročnih obveza dugotrajnom imovinom = dugotrajna imovina + glavnica / ukupne obveze

U tablici 14 su prikazani koeficijenti pokrića obveza RSM Croatia d.o.o..

Tablica 14 Koeficijenti pokrića obveza

	2019	2018.
<i>KOEFICIJENT POKRIĆA OBVEZA GLAVNICOM (GLAVNICA/UKUPNE OBVEZE)</i>	2,31	5,05
<i>KOEFICIJENT POKRIĆA OBVEZA UKUPNOM IMOVINOM (AKTIVA/UKUPNE OBVEZE)</i>	3,31	6,05
<i>KOEFICIJENT POKRIĆA OBVEZA DUGOTRAJNOM IMOVINOM (DUGOTRAJNA IMOVINA/UKUPNE OBVEZE)</i>	0,95	3,01
<i>KOEFICIJENT POKRIĆA OBVEZA GLAVNICE I DUGOROČNIH OBVEZA DUGOTRAJNOM IMOVINOM (DUGOTRAJNA IMOVINA+GLAVNICA/UKUPNE OBVEZE)</i>	3,27	8,06

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Kao što se vidi iz tablice 14, dobiveni koeficijenti pokrića obveza pokazuju da je društvo RSM Croatia solventno i da u slučaju likvidacije može svojim ukupnim kapitalom pokriti sve svoje obveze, te da može svojom aktivom pokriti sve svoje obveze. Koeficijent pokrića obveze dugotrajnom imovinom je pao u odnosu na 2018. godinu ispod 1 što znači da društvo ne može pokriti svoje obveze svojom dugotrajnom imovinom. U 2018. godini je moglo, no dogodila se prodaja nekretnine pa je taj koeficijent pao sa 3,01 na 0,95. Koeficijent dugotrajne imovine i ukupnom kapitala i više je nego dostatan za pokrivanje obveza u slučaju potrebe društva.

5.3.5 Pokazatelji autonomije

Ovi pokazatelji autonomije, izračunom koeficijenta, pokazuju udio glavnice u odnosu na aktivu poduzeća te odnosom glavnice i obveza poduzeća. Koeficijenti se izračunavaju po sljedećih formulama.

- Koeficijent autonomije aktive = glavnica/ aktiva
- Koeficijent autonomije poduzeća = glavnica / obveze

U tablici 15 izračunati su i prikazani koeficijenti autonomije društva RSM Croatia.

Tablica 15 Koeficijenti autonomije

	2019.	2018.
<i>KOEFICIJENT AUTONOMIJE AKTIVE (GLAVNICA/AKTIVA)</i>	0,70	0,83
<i>KOEFICIJENT AUTONOMIJE PODUZEĆA (GLAVNICA/OBVEZE)</i>	2,31	5,05

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Kao što se vidi iz tablice 15, i jedan i drugi koeficijent su se smanjili. Društvo RSM Croatia je u 2019. godini smanjilo svoju aktivu prodajom nekretnine i svoju glavicu isplatom dobiti u odnosu na 2018. godinu što je rezultiralo manjim koeficijentom.

5.3.6 Pokazatelji obrtaja imovine

Ovi pokazatelji pokazuju nam kako poduzeće u kojoj mjeri poduzeće stvara prihode u odnosu na imovinu poduzeća. Koeficijent obrtaja ukupne imovine stavlja u odnos ukupne prihode i ukupnu imovinu. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine stavlja u odnos ukupne prihode i kratkotrajnu imovinu, dok koeficijent obrtaja dugotrajne imovine stavlja u odnos ukupne prihode i dugotrajnu imovinu poduzeća. U nastavku su prikazane formule za izračun tih koeficijenata.

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine = ukupni prihodi / ukupna imovina
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine = ukupni prihodi / kratkotrajna imovina
- Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine = ukupni prihodi / dugotrajna imovina

U tablici 16 vide se koeficijente društva RSM Croatia.

Tablica 16 Koeficijenti obrtaja imovine

	2019	2018.
<i>KOEFICIJENT OBRTAJA UKUPNE IMOVINE (UKUPNI PRIHODI/UKUPNA IMOVINA)</i>	1,82	1,42
<i>KOEFICIJENT OBRTAJA KRATKOTRAJNE IMOVINE (UKUPNI PRIHODI/KRATKOTRAJNA IMOVINA)</i>	2,55	2,88
<i>KOEFICIJENT OBRTAJA DUGOTRAJNE IMOVINE (UKUPNI PRIHODI/DUGOTRAJNA IMOVINA)</i>	6,32	2,85

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Koeficijent obrtaja ukupne imovine je porastao u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu te nam pokazuju u kojem se omjeru stvara jedinica prihoda u odnosu na jedinicu ukupne imovine. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine nam govori koliko je stvoreno jedinica prihoda u odnosu na jedinicu kratkotrajne imovine i taj koeficijent je pao u odnosu na period protekle godine. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine iznosi 6,32, i porastao je u odnosu na prošlogodišnji koeficijent. Za jedinicu dugotrajne imovine društvo je stvorilo 6,32 jedinica prihoda.

6. Analiza financijske učinkovitosti

Analiza financijske učinkovitosti utvrđuje se na dva načina, analizom ekonomičnosti poslovanja te analizom profitabilnosti poslovanja poduzeća. Analiza ekonomičnosti uzima u obzir podatke i računa dobiti i gubitka dok analiza profitabilnosti uzima u obzir podatke iz računa dobiti i gubitka te bilance poduzeća. Cilj poduzeća koji posluje na tržištu je ostvarivanje profita a ovi pokazatelji daju brzi uvid u poslovanje nekog poduzeća.

„Uspješno upravljanje poduzećem ili nekim njegovim dijelom traži razumijevanje osnovnih pojmova iz financija. Naime, financije su jedan od bitnih internih funkcija poduzeća čiji je primarni cilj efikasno upravljanje kapitalom. Podaci i izvještaji koji se generiraju iz financija predstavljaju kvantifikaciju ekonomskih aktivnosti poduzeća i time nude obilje korisnih podataka onima koji donose odluke. No, pravila i metode koje se koriste prilikom njihove izrade često nisu, osim uskom krugu specijalista, razumljiva običnim korisnicima. Stoga je potrebno ući dublje u financijsku problematiku i shvatiti što zapravo brojke iz financijskih izvještaja govore, na što nas upozoravaju i kako ih pravilno tumačiti.“

(<https://www.poslovnaucinkovitost.eu/edukacije/predavanje/financijska-analiza-poslovanja>, pristupljeno 16.02.2021)

6.1 Analiza ekonomičnosti poslovanja

Analizom ekonomičnosti poslovanja poduzeća u omjer se stavljaju podaci iz računa dobiti i gubitka te nam ti pokazatelji govore kako je neko poduzeće učinkovito, omjer ukupnih prihoda i rashoda, omjer poslovnih prihoda i poslovnih rashoda te financijska ekonomičnost kada u obzir stavljamo financijske prihode i financijske rashode.

Formule koje izračunavaju navedene pokazatelje ekonomičnosti su :

- Pokazatelj ekonomičnosti = ukupni prihodi / ukupni rashodi
- Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti = poslovni prihodi / poslovni rashodi
- Pokazatelj financijske učinkovitosti = financijski prihodi / financijski rashodi

U sljedećoj tablici broj 17 izračunati su i prikazani pokazatelji ekonomičnosti RSM Croatia.

Tablica 17 Pokazatelji ekonomičnosti

	2019.	2018.
<i>Pokazatelj ekonomičnosti</i>	1,22	1,17
<i>Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti</i>	1,18	1,16
<i>Pokazatelj ekonomičnosti financijskih aktivnosti</i>	0,65	0,55

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Iz ovih pokazatelja se vidi da svi pokazatelji rastu u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu. Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja poduzeća 1,22 pokazuje da je za svaku jedinicu rashoda poduzeće RSM Croatia u 2019. godini ostvarilo 1,22 jedinica prihoda.

Pokazatelj ekonomičnosti poslovnih aktivnosti u omjer uzima samo poslovne aktivnosti, poslovne prihode i rashode. Na jednu jedinicu poslovnih rashoda poduzeće je imalo 1,18 jedinica poslovnih prihoda. Pokazatelj ekonomičnosti financijskih aktivnosti nam pokazuje da je društvo u 2019. godini na jednu jedinicu financijskih rashoda ostvarilo 0,65 jedinica financijskih prihoda. Ako je pokazatelj manji od 1, onda poduzeće nije ekonomično i ostvaruje gubitak iz poslovanja no u slučaju poduzeća RSM Croatia, osim u maloj mjeri financijske ekonomičnosti, poduzeće polju ekonomično i ostvaruje dobit, tj. ima veće prihode nego rashode poslovne godine.

6.2 Analiza profitabilnosti

„Pokazatelji profitabilnosti (*eng. Profitability ratios*) su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja društva. Analiza profitabilnosti poslovanja svrstava se u najvažnije dijelove financijske analize.“ (<https://alphacapitalis.com/2018/03/02/financijski-omjeri-i-indikatori-ekonomicnost-profitabilnost-investiranje/>, pristupljeno 16.02.2021)

Uključuju sljedeće pokazatelje:

- Neto marža profita (neto dobit + kamate / ukupni prihod)
- Bruto marža profita (dobit prije poreza + kamate / ukupni prihod)
- Neto rentabilnost imovine (neto dobit + kamate / ukupna imovina)
- Bruto rentabilnost imovine (dobit prije poreza + kamate / ukupna imovina)
- Rentabilnost vlastitog kapitala (neto dobit / vlastiti kapital)

U nastavku su izračunata i prikazana tri pokazatelji profitabilnosti poduzeća.

Tablica 18 Pokazatelji profitabilnosti

	<i>2019.</i>	<i>2018.</i>
<i>Neto profitna marža</i>	<i>0,148</i>	<i>0,117</i>
<i>Stopa povrata imovine</i>	<i>0,269</i>	<i>0,166</i>
<i>Stopa povrata kapitala</i>	<i>0,385</i>	<i>0,199</i>

Izvor: Izrada autora prema podacima iz financijskih izvještaja, 2019

Neto profitna marža od 0,148 u 2019. godine pokazuje da je poduzeće ostvarili 0,148 jedinica dobiti na jedinicu prihoda u toj godini. U 2018. godini RSM Croatia pokazatelj je bio manji pa samim time i manja dobit po jednoj jedinici prihoda.

Stopa povrata imovine pokazuje koliko se jedinica dobiti poduzeća ostvaruje preko jedinice imovine društva. Iznos od 0,269 u 2019. godini govori kako je društvo na jednu jedinicu ukupne imovine ostvarilo 0,269 jedinica dobiti tekuće godine. U 2018. godini taj pokazatelj iznosi 0,166.

Stopa povrata kapitala pokazuje koliko jedinica dobitka se ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog ukupnog kapitala. Iznos od 0,385 govori da se na jednu jedinicu kapitala u 2019. godini ostvarilo 0,385 jedinica dobiti u tom poslovnom periodu. Iznos u 2018. godini je bio manji.

7. Zaključak

Donošenje odluka i odlučivanje za daljnje poslovanje, iznimno je bitan korak u poslovanju poduzeća. Da bi olakšali takve odluke, izuzetno je bitno znati koristiti informacije koje se nalaze u temeljnim financijskim izvještajima. Čitanje tih informacija na pravilan način i sa razumijevanjem je vrlina, jer upravo čitanjem informacija iz temeljnih financijskih izvještaja kao što su bilanca, račun dobiti ili gubitka, izvještaj o novčanom tijelu, izvještaja o promjeni kapitala, otkrivamo financijsko stanje, financijsku sposobnost poduzeća. Iz financijskog stanja vide se struktura sredstava i njihovi izvori, pokrivenost stalnih sredstava, analiza dugoročne i financijske ravnoteže, stupanj ročnosti pasive poduzeća te ostale značajne računovodstvene informacije za potrebe upravljanja poduzećem.

Financijska sposobnost pokazuje efikasnost poslovanja, način na koji te kako društvo najefikasnije dolazi do željenih koraka za poboljšanje poslovanja. Ostvarena dobit poduzeća i stopa profita rezultat su cjelokupne poslovne aktivnosti. Svako društvo teži tome, pa je tako i to razlog obavljanja poslovne djelatnosti društva RSM Croatia, ostvarivanje profita.

Analizom financijskih izvještaja RSM Croatia d.o.o., iz bilance se ustanovilo da kratkotrajna imovina društva čini najveći udio u aktivi poduzeća RSM Croatia d.o.o. . Iz pasive bilance razvidno je da se u promatranom razdoblju između 2018. i 2019. godine, društvo preusmjerilo na korištenje vlastitih izvora sredstva. Istovremeno se dogodilo smanjenje korištenja tuđih izvora financiranja. Analizom računa dobiti i gubitka RSM Croatia d.o.o., ustanovljen je trend povećanja dobiti kao posljedica rasta prodaje svojih usluga te produktivno upravljanje rashodima poduzeća. Analiza financijskih izvještaja primjenom financijskih pokazatelja prikazala je stabilno i jasno poslovanje odabranog poduzeća u 2018. i 2019. godini.

Daljnjom analizom bilance, vertikalne i horizontalne analize, dobiveni podatci su pokazali koliko i u kojem postotku su se pozicije promijenile. Analizom financijskih pokazatelja prikazani su izračuni tih pokazatelja likvidnosti, imobiliziranosti, zaduženosti, pokrića obveza, autonomije i obrtaja imovine. Na kraju su izračunom financijske učinkovitosti dobiveni i prikazani pokazatelji ekonomičnosti poslovanja te pokazatelji profitabilnosti poslovanja prema podacima iz financijskih izvještaja društva.

Pokazatelji ukazuju da poduzeće pozitivno posluje, da je likvidno, da nije zaduženo, da posluje sa dobiti, da je profitabilno, i da učinkovito upotrebljava svoju imovinu u ostvarenju svojih ciljeva. Zaključak je da poduzeće ima zdravu i pozitivnu sliku te da su svi pokazatelji koji su prikazani u ovom radu pozitivni, a samim time poduzeće je financijski sposobno za daljnji rast.

Literatura

Knjige i stručni članci:

- 1) Anthony, R.N., Reece, J.S. (2004). *Računovodstvo. Financijsko i upravljačko računovodstvo*. Zagreb: RRIF,
- 2) Belak, V.; Vudrić, N. (2012). *Osnove suvremenog računovodstva*. Zagreb: BELAK EXCELLENS d.o.o.,
- 3) Belak, V. (2006), *Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima*, Zagreb : Zgombić & Partneri,
- 4) Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012). *Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke*. Ekonomski vjesnik,
- 5) Dečman, N. (2012). *Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj*. Ekonomski pregled,
- 6) Paić Ćirić, M., Rakijašić, J., Slovinac, I., Zaloker, D. (2010). *Računovodstvo trgovačkih društava – prema HSFI i MSFI*. Zagreb: TEB – Poslovno savjetovanje,
- 7) Pervan, I. (2015/2016): *Računovodstveni standardi*, Autorski materijal, Akademaska godina 2015/2016,
- 8) Sever, S. (2007). *Uloga financijskih i nefinancijskih pokazatelja u revizorovoj ocjeni kvalitete poslovanja*. Magistarski rad. Zagreb: Ekonomski fakultet,
- 9) Tušek, B.; Žager, L. (2006). *Revizija*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika,
- 10) Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje*, Zagreb: Masmmedia,

Mrežni i elektronički izvori:

- 1) Godišnji financijski izvještaji 2020, dostupno na <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci> (15.1.2021)
- 2) Međunarodni računovodstveni standardi, dostupno na <https://www.rrif.hr/standardi/> (15.1.2021)
- 3) Zakon o računovodstvu, NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, dostupno na <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, (16.1.2021)

- 4) Prijava poreza na dobit 2020, dostupno na https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Stranice/PrijavaDobit.aspx (16.1.2021)
- 5) Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN 96/15), dostupno na https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_09_96_184.html (1.2.2021.)
- 6) Financijska analiza poslovanja, dostupno na <https://www.poslovnaucinkovitost.eu/edukacije/predavanje/financijska-analiza-poslovanja> (16.2.2021)
- 7) Financijski omjeri i indikatori: ekonomičnost, profitabilnost, investiranje, dostupno na <https://alphacapitalis.com/2018/03/02/financijski-omjeri-i-indikatori-ekonomicnost-profitabilnost-investiranje/> (16.2.2021.)
- 8) <http://www.ekonomskirjecnik.com/definicije/financijska-analiza.html> (16.2.2021)
- 9) <https://www.rsm.global/croatia/hr> (17.2.2021)
- 10) Hrvatski standardi financijskog izvješćivanja, dostupno na <https://www.rrif.hr/standardi/> (17.2.2021)

Ostali izvori:

- 1) Arhiva društva RSM Croatia d.o.o., Koprivnica
- 2) Profil RSM Croatia 2020
- 3) GFI RSM Croatia za 2019. godinu
- 4) Bilješke RSM Croatia za 2019. godinu
- 5) PD obrazac za 2019. godinu

Popis slika

Slika 1 Standardi.....	9
Slika 2 Poslovni prihodi	25
Slika 3 Materijalni troškovi – troškovi vanjskih usluga.....	25
Slika 4 Troškovi osoblja	26
Slika 5 Ostali troškovi	26
Slika 6 Porez na dobit	27
Slika 7 Potraživanja od kupaca.....	28
Slika 8 Novac.....	28
Slika 9 Obveze prema dobavljačima	29
Slika 10 Obveze prema zaposlenicima	29
Slika 11 Obveze prema zaposlenicima	29

Popis tablica

Tablica 1 Rast RSM Croatia d.o.o.	8
Tablica 2 Struktura Bilance	12
Tablica 3 Bilanca RSM Croatia d.o.o.	14
Tablica 4 Strukturni prikaz računa dobiti i gubitka	16
Tablica 5 Račun dobiti i gubitka RSM Croatia d.o.o.	17
Tablica 6 Primjer Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti	19
Tablica 7 Izvještaj o novčanom tijeku RSM Croatia d.o.o.	21
Tablica 8 Izvještaj o promjenama kapitala RSM Croatia d.o.o.	23
Tablica 9 Vertikalna analiza bilance.....	31
Tablica 10 Horizontalna analiza bilance	33
Tablica 11 Koeficijenti imobiliziranosti.....	35
Tablica 12 Koeficijenti likvidnosti	36
Tablica 13 Koeficijenti zaduženosti	37
Tablica 14 Koeficijenti pokrića obveza.....	38
Tablica 15 Koeficijenti autonomije	39
Tablica 16 Koeficijenti obrtaja imovine	40
Tablica 17 Pokazatelji ekonomičnosti.....	42
Tablica 18 Pokazatelji profitabilnosti.....	43

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, SASA HORVAT (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Analiza financijskih izvještaja na primjeru RSIT GRAMA d.o.o. (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

SASA HORVAT

(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, SASA HORVAT (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Analiza financijskih izvještaja na primjeru RSIT GRAMA d.o.o. (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

SASA HORVAT

(vlastoručni potpis)